Ekim-Kasım-Aralık 2013 Yıl: 10 Sayı: 32 Okur Katkısı: 5 TL

üç aylık baraka neşriyatı

aslında beleş olsun isterdik ama
argasdi'nin geleceğini düşündüğümüzden
okur katkısı da iyi olur dedik

argasdi

her şey herkese kendimize hiçbir şey

10 argasdi Yaşında

Dosya:

Aşk

Yeryüzü Aşkın Yüzü Oluncaya Dek!

"Aşksız ve paramparçaydı yaşam
bir inancın yüceliğinde buldum seni
bir kavganın güzelliğinde sevdim.
bitmedi daha sürüyor o kavga
ve sürecek
yeryüzü aşkın yüzü oluncaya dek!"

90'lı yıllarda büyük bir yılgınlık dönemi içerisine giren emek hareketi bugün yeni bir atılım döneminin eşiğinde. 1999 yılında Dünya Ticaret Örgütü'ne karşı Seattle'da düzenlenen eylemler, 2000'lerin başından itibaren filizlenmeye başlayan küreselleşme ve özelleştirme karşıtı hareketler ve 2008'den beri çeşitli biçimlerde süregelen kapitalist krizle birlikte yükselen kitlesel mücadeleler yeni bir devrimci döneme girişimizin işaretidir. Tüm dünyada uygulanan neo-liberal politikalar ile birlikte her şeyin giderek daha da metalaştırıldığı, kamusal alanların birer birer yok edildiği ve tüm toplumun kara dayalı bir sistemin içine sokulmaya çalışıldığı bir ortamda kitlelerin öfkesi de kaçınılmaz bir biçimde büyüyor. Brezilya'dan Yunanistan'a, Mısır'dan Türkiye'ye kadar hemen hemen birçok yerde boy veren ayaklanmalar içine girdiğimiz devrimci dönemin en somut örnekleridir. Ancak bu hareketlerin tarihsel niteliği mücadelelerin yeni karakterini de işaret etmekte. Bir anlamda Cemal Süreya'nın dediği gibi "bildiğimiz her şey yeniden şekilleniyor."

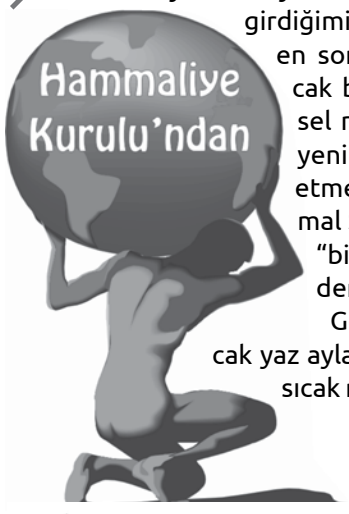

Geride bıraktığımız sıcak yaz ayları, Baraka için de çok sıcak mücadele dolu günler ile geçti.

Türkiye'de yaşanan Haziran Direnişi'nin coşkusuyla Lefkoşa sokakları neredeyse her gün dayanışma eylemlerine sahne oldu ve TC Elçiliği önü halkın haklı öfkesinin odak noktası haline geldi. Umut oldu bizlere "birkaç ağaç" için direnen Gezi eylemcileri ve çıktık sokaklara. Hep beraberdik elçilik önünde; sosyalistinden, kemalistine, eşcinselinden, heteroseksüeline ve haykırıyorduk "bu daha başlangıç mücadeleye devam" diye. Dünyadaki halklar ile biz de üzerimizdeki ölü toprağını attık. Bizim de sokaklarımız, kaldırım taşlarımız, merdivenlerimiz gökkuşağı rengine bürünmeye başladı.

Temmuz ayında gerçekleşen erken genel seçimlere BKP Toplumsal Varoluş Güçleri (TVG) ittifakı içerisinde dahil olan Baraka, yoğun bir dönem içerisinde TVG ittifakı olarak işgal karşıtı bir seçim çalışması örgütledi. Ve TVG'nin aldığı%3.21 oy, bugüne kadar işgal karşıtı solun sahip olduğu en büyük destekti. Seçimlerin hemen ardından 14 Ağustos'ta Baraka, BKP, Pir Sultan Abdal Kültür Derneği, DKB olarak düzenlediği Diren Kıbrıs etkinliği büyük bir coşku ile gerçekleştirildi. Türkiye'den dayanışma için misafir ettiğimiz Marsis müzik grubu da geceye ve mücadeleye coşku kattı. Grup Baria, Arda Gündüz ve Sol Anahtarı devrimci şarkılarıyla, Yaşar Ersoy ve İsmail Işılsoy şiir yorumlarıyla, Baraka Tiyatro Ekibi güldürürken dokunduran skeciyle etkinlikte yer aldı. Gecenin sunuculuğunu Canan Onerer ile Serkan Soyalan sahneye bir ruh katarak gerçekleştirdi.14 Ağustos'un ertesi günü 8. Geleneksel Baraka Yaz Kampı için soluğu Akatu'da(Tatlısu) aldık. 5 günlük kampta hem dinlendik hem de etkinliklerimizi gerçekleştirdik. Sol Anahtarı'nın konseri, Baraka Tiyatro Ekibi'nin atölyesiyle eğlenip üreticiliğimizi geliştirirken, çeşitli konularda gerçekleştirdiğimiz forum ve paneller ile tartıştık, öğrendik ve öğrettik.

Sonbaharda da yeni mücadeleler bekliyor bizi.Ledra Palace Taksim Sahası'nda gerçekleştirilen iki toplumlu 1 Eylül Dünya Barış Günü ile başladı mücadele. "Sadece yaz aylarında eylemlerde kullanmak amaçlı" alınan TOMA'ya karşı yangın helikopteri isteğimizi dile getirerek devam ettik. Önümüzdeki aylarda yapılacak olan 6. Uluslararası Kıbrıs İşçi Filmleri Festivali için örgütler kollarını sıvadı. Tiyatro ekibimiz yeni döneme hazırlanırken, Sol Anahtarı'nın albüm çalışmaları da devam ediyor. Film Atolyesi Kıbrıs'ın "Öbürleri" isimli belgesel film çalışmasını bölgelerde gösterdikten sonra, yepyeni bir belgeselin hazırlıklarına tam gaz başladı.

On iki yıldır üç aylık periyodlarda yayınlanan Argasdi ise 32. Sayısında hayatımızın her alanına nüfuz etmiş "Aşk" konusunu gündemine alıyor. Yeryüzünü zulmün karanlığına boğmak isteyenlerin karşısında bir söz olsun dileğiyle…

"ey herşey bitti diyenler
korkunun sofrasında yılgınlık yiyenler.
ne kırlarda direnen çiçekler
ne kentlerde devleşen öfkeler
henüz elveda demediler.
bitmedi daha sürüyor o kavga
ve sürecek
yeryüzü aşkın yüzü oluncaya dek!"

**Şiir; Adnan Yücel*

Sahibi
Baraka Kültür Merkezi
"BAŞKA BİR KÜLTÜR MÜMKÜN"

Ayvalı Sokak No:3
Kızılbaş Lefkoşa
argasdi@baraka.cc
www.baraka.cc
Baskı: TipografArt Matbaa

Hammaliye Kurulu:
Besim Baysal, Şifa Alçıcıoğlu, Başak Önel, Zekiye Şentürkler
Grafik Tasarım: Ömer Tatlısu

Argasdi, ehlileştirilemeyen bir ottur.

Susuz, güneşsiz de kalsa, bıkmadan usanmadan, başkalarını bıktırmak pahasına inatla bitiveren bir ot!

Argasdi, Baraka Kültür Merkezi'nin kolektif olarak oluşturduğu değerleri çerçevesinde, toplumu, dünyayı, politikayı, sanatı ve kültürü kavrayışını okurlarıyla paylaşmak ve tartışmak için bir ifade aracıdır.

Açık söylemek gerekirse -ki gerekir- yazarları, çizerleri ve muhabirleri taraflıdır. Eşitlikçi, özgürlükçü, cinsiyetçilikten ve milliyetçilikten uzak, ekolojist, antikapitalist taraftan yazarlar, çizerler.

Argasdi, yazarları ve okurları tarafından yaşatılmayı ilke edinir, reklam almaz.

Okurlarının eleştiri ve katkılarını tartışmaya, kendini ve okurlarını daha iyiye, daha güzele doğru evriltmeye açıktır. Hatta buna bayılır…

Argasdi'de yer alan röportajlar dışındaki görüşler sadece yazarına değil Baraka Kültür Merkezi'ne de mal edilebilir. Dergideki roportajlar Baraka Kültür Merkezi'nin görüslerini degil ilgili kisilerin görüslerini yansitmaktadir.

www.baraka.cc **baraka facebook** **baraka youtube**

Limnidi Ateşinden Bugüne

Nazen Şansal
nazen_sansal@yahoo.com

O, ki insandır, O'nun adıyla,
dünyayı güzel edecek olanın adıyla başlarım şarkıma.
O kimseler ki, hayata ve sevgiye inanırlar
ve yüzlerini umuda çevirirler,
şarkımız onlaradır ve okurlar.
(Fikret Demirağ'ın Limnidi Ateşinden Bugüne şiirinden)

Limnidi'deki yangının ateşi yüreğimizde hala... Neredeyse her gün yeni bir ekolojik yıkımın yaşandığı adamızda hektarlarca orman bir gecede kül oluverdi. Binlerce hayvan can verdi, soluduğumuz havaya zehirli gazlar karıştı... Doğa, kendini yenilemede inatçı ve ısrarcı da olsa telafisi yıllar sürecek bir felaket yaşandı yine. Sınır tanımayan alevler, adamızın her iki yarısında göğe yükselirken, her iki halkın acısı ve feryadı ortaktı. Ama bir yangın helikopterimiz bile yoktu. Çeşitli hükümetler gelmiş geçmiş, makam araçlarının yenilenmesinden casinolu turizm yatırımı kredilerine, polise BMW alımından dünya zengini özel üniversitelere kadar çok "mühim" konulara kaynak ayırmış ancak yangın helikopterini lüzumlu görmemişti. Havadan müdahaleyle kurtarılabilecek bir orman, gözlerimizin önünde yeşilden siyaha büründü. Ve biz doğaya aşkını ilan edenler, her yerde onu sevdiğini söyleyenler, hala yeterince yükseltmedik sesimizi, sevdiğimizi öldürenlere karşı büyütmedik isyanımızı... Dillerin bolca nasiplendiği, yüreklerdeki kıtlık mıydı bu sevgi?

Yangın helikopteri lüzümlu görülmezken, görülen lüzum üzerine TOMA geliyor ülkemize. Seçim propogandalarında "asla olmaz" denen TOMA, CTP Başbakanlığındaki hükümetin ilk açıklamaları arasında. Adı "Toplumsal Olaylara Müdahale" olan bu aracın, ironik bir şekilde, "ne olursa olsun halka karşı kullanılmayacağı"nı iddia ediyor bakanların başı. "İşgal var, irade bizde değil" deme cesaretini bile gösteremeyenlerin, bu halkın onur kavgasında yer almasını, Ankara'ya kafa tutmasını beklemiyorduk ama mumlarının söneceği yatsı vaktini erteleme basiretini dahi gösteremediler. Herhalde TOMA'yla sulayacağı çiçeği burnunda olan Hükümetin programında, devrimci solun baskısı ve tabanını kaybetmeme kaygısıyla da olsa, ciddiye alınması gereken "sivilleşme ve demokratikleşme" çabaları da yer almakta. Ankara karşıtı siyasetin yaygınlaşmasının da tedirginliğiyle önümüzdeki süreçte mecburen girişilen bir takım vitrin düzenlemeler olabilir, olacaktır. Ancak "geçici memur statüsünün kaldırılıp kamudaki ihtiyacın sözleşmelilere doğru yönlendirilmesi, 2013-2015 protokolünün uygulanmaya devam edecek olması, Özelleştirme Yasası'nın sağlamlaştırılması yani özelleştirmelere devam edilmesi, AB standartları adı altında neo-liberal dönüşümün hızlandırılması, kamu reformu adı altında kamunun tasfiyesi, gece kulüpleri konusunun makyajlanması ve dinsel gericilik politikalarına dokunulmayacak olması… Tüm bunlar Türkiye'deki teokratik-liberal AKP ile uyumlu yapısal saldırılardır." (Ankara Değil Lefkoşa web sitesi Hükümet Programı, Münür Rahvancıoğlu) Son on yıldır dozu artırılarak hayatımıza nüfuz eden ve halkımızı yok oluşa sürükleyen bu saldırılar karşısında, biz ülkesine aşkını ilan edenler, her yerde onu özlediğini söyleyenler, hala yeterince yükseltmedik sesimizi, sevdiğimizi öldürenlere karşı büyütmedik isyanımızı... Dillerin bolca nasiplendiği, yüreklerdeki kıtlık mıydı bu sevgi?

Bize Ankara'dan ne dayatılıyorsa, adamızın güney yarısında benzerleri yaşanıyor aslında. Umutla başlayıp hüsrana doğru giden AB macerasında, emeğiyle geçinenlerin ensesine şimdi bir de daimi temsilcisiyle IMF ekleniyor. İşsizlik, güvencesizlik, özelleştirmeler, ekonomik kriz ve göçmen düşmanlığı ortak dertlerimizken, bizler adına görüşme masasına oturanlar bambaşka bir "Kıbrıs Sorunu"ndan bahsediyor. Sınırların ve sınıfların kalkması, ezilenlerin özgürleşip halkların kardeşleşmesi egemenlerin en korkulu rüyası olduğundan, biz kendi barışımız için uğraşmadıkça, onlar devam edecek "barış"a da sahip çıkmaya ve içini boşaltmaya. Sonra da kurban edecekler onu emperyalizmin ve şövenizmin kanlı sunaklarında. Öte yandan denizlerimizde aranan petrol geleceğimizi karartmaya, 12. parselde yanan doğal gaz, yeni ekolojik felaketleri ateşlemeye gebe... Ortadoğu'daki pek çok komşumuzun yaşadığı gibi, doğal kaynakları dilediği şekilde sömürmek isteyen emperyalizm, işbirlikçileriyle el ele vererek milliyetçiliği beslemekten, halkları birbirine kırdırmaktan geri durmayacaktır. Tüm bunlar olurken coğrafyamızda, biz barışa aşkını ilan edenler, her yerde onu istediğini söyleyenler, hala yeterince yükseltmedik sesimizi, sevdiğimizi öldürenlere karşı büyütmedik isyanımızı... Dillerin bolca nasiplendiği, yüreklerdeki kıtlık mıydı bu sevgi?

Ateş, ne sadece Limnidi'de, ne de sermayenin göz diktiği 12. parselde; tüm ülke, bütün hayatlar adeta bir yangın yeri... İşte, evde, okulda, her an bir kıvılcım sıçrıyor üzerimize. Buna rağmen kendi münferit hayatlarımızdan ödün vererek toplumsal olanı savunmak, mücadeleye omuz vermek zor geliyor hala pek çoğumuza. İnsanız ya, umutlar da tükenebiliyor yenilgiler ve hayal kırıklıkları üst üste yaşandıkça, zaferler daha da uzağa taşındıkça... Ancak "Umut pek güven duyduğum bir sözcük değil, ben inadı tercih ederim. Umudum yok olsa bile inadım var" diyen Ece Temelkuran'ın sözleri imdada yetişmeli böylesi bir umutsuzlukta. Sadece dilimze vuran oysa yüreğimizde kıt olan sahte bir sevgi değilse bu ülkeye olan aşkımız, bedel ödemekten kaçınmamalı, aşkı emekle harmanlamalı, sokağa çıkarmalıyız. Ve şimdilerde Türkiye halklarının, canlarını avuçlarının içine alarak çıktıkları sokaklarda yeşeren yeni ormanlar gibi dizginlenemez bir mücadele yaratabilmeliyiz ateşli bir sabırla...

Hazırlayan: Mehmet Adaman

Seçimler ve Yeni Hükümet

28 Temmuz'da erken genel seçimler yapıldı. Baraka olarak bizzat bizim de içinde bulunduğumuz bu süreç boyunca birçok şey yaşandı. Bizim de bir bileşeni olduğumuz BKP-TVG ittifakının bu seçimden Yasemin İttifakı'na göre oylarını artırarak çıkması, elbette ki Kıbrıs'ın bağımsızlığı ve halkların kardeşliği mücadelesi için umut vericidir. Seçime katılım oranının düşüklüğü ise en az seçim sonuçları kadar dikkat çekiciydi. Kirlenen siyasetin halkın gözünde itibarsızlaşması ve insanların siyasilere olan güvensizliği, bu düşük katılımın en baştaki sebepleri arasında sayılabilir. Genel seçimlerin dikkat çeken bir başka yönü de seçilen milletvekilleriydi. Meclise girmeye hak kazanan milletvekillerinin %46'sının yeni yüzler olması da çok konuşuldu. Bu kadar yeni insanla kurulan meclisin, eskisinden daha iyi olacağı varsayılıyor. Burada unutulmaması gereken, meclise kimin girdiği değil, meclise giren milletvekillerinin zihniyetleridir. Eğer zihniyet eskilerden farksızsa, yüzlerin değişmiş olması sadece şekilden ibaret olacaktır. Sonuçta kazananı kaybedeni, üzüleni sevineni, umutlusu umutsuzuyla bir genel seçimi daha geride bıraktık. Seçimlerin ardından gözler kurulacak olan hükümete çevrildi. CTP'nin tek başına iktidar olma fırsatını elde edememesinden ötürü, koalisyon hükümetinin yolu açıldı. Hükümet kurma görevini alan CTP'nin işi oldukça zordu. Önce DP-UG'yle görüşüldü. Yapılan görüşmeler alınacak koltuk sayısında anlaşılamaması üzerine çıkmaza girdi. Ardından aslında herkesin acaba olacak mı, olabilir mi diye içten içe düşündüğü CTP-UBP koalisyonu ihtimali yüksek sesle konuşulmaya başlandı. Talat'ın da içerisinde bulunduğu bir takım AKP yalakası tayfanın AKP'nin de istediği CTP-UBP koalisyonunun en mantıklı koalisyon olacağına dair açıklamalarına ve Ankara'dan gelen baskılara rağmen, CTP tabanının kararlı duruşu sayesinde bu koalisyon gerçekleşmedi. Bu süreçte CTP'nin UBP ile kurulması muhtemel bir koalisyonu -her ne kadar altında başka sebeplerin yattığı konuşulsa da- tabanına danışması ise kendine "sol" diyen her partinin yapması gereken örnek bir davranıştı. UBP ile koalisyon kurması tabanı tarafından engellenen CTP, çareyi daha önce anlaşamadığı DP-UG ile uzlaşmakta buldu. Sonuçta CTP ile DP-UG arasında pek çok krize gebe bir hükümet kuruldu. Kurulan yeni hükümetin Ankara ile ilişkilerini, talimatlara boyun eğip eğmeyeceğini, Kıbrıslı Türklerin varoluş mücadelesinde ne rol oynayacağını bekleyip göreceğiz. Yeni hükümetin Bakanlar Kurulu'nda hiç bir kadının görev almaması da tepkilere yol açtı. Bakanlar Kurulu için "erkek futbol takımı", "kahvehane" vb. yakıştırmalar yapıldı. Bu tepkilerin çoğu haklı tepkilerdir. Hiçbir kadının bakanlık almaması elbette ki hoş değildir. Ancak şunu da unutmamak lazımdır ki kktc tarihinin en kötü hükümeti olarak adlandırılan UBP'nin tek başına iktidarda olduğu 2009-2013 yılları arasındaki kabinede kadın bakan vardı. Kadın olsun da çamurdan olsun anlayışı oldukça tehlikeli bir anlayıştır. Elbette ki kadın haklarını savunan, kadınların her alanda uğradığı baskıyla mücadele edecek bir kadın bakana ihtiyacımız vardır ancak Şerife Ünverdi gibi bir kadın bakana asla ihtiyacımız yoktur. "Bu kabinede kadın bakan niye yok?" derken bunu da göz ardı etmemeliyiz.

"Gerizekalılar" Başkan Oldu

28 Temmuz seçimlerinde milletvekili seçilmeyen UBP Genel Başkanı İrsen Küçük beklendiği gibi parti başkanlığından istifa etti ve kurultayın önünü açtı. UBP tavanı partinin yeni başkanı için tek adayda uzlaştı ve Hüseyin Özgürgün UBP'nin yeni başkanı oldu. Ne diyelim? UBP'ye, kendi halkına "gerizekalılar" diyen, aldığı trafik cezalarını sildiren, daha bunun gibi adı pek çok skandala karışmış ve devirdiği çamlar Lefkoşa'dan Karpaz'a yol olan Özgürgün'ün başkanlığı çok yakıştı. Arasak daha iyisini bulamazdık!

Polis: Memlekette Fuhuş da mı Var?!?

Medyaya yansıyan haberlere göre, polis birçok gece kulübüne baskın yapmış ve yapılan operasyonda dokuz kişinin fuhuş yapmak, fuhuşa teşvik ve fuhuş yoluyla kazanç temin etme suçunu işlediklerini tespit ederek gözaltına almış. Ülkedeki bütün gece kulüplerinde alenen fuhuş yapıldığını sağır sultan bile biliyor. Küçük bir tavsiye; polis diğer gece kulüplerine de bir göz atsın, belki oralarda da fuhuş vardır!

Bu Ateş Hepimizi Yakacak

Kıbrıs'ın güneyinde yapılan sondaj çalışmaları hızla ilerliyor. En az Kıbrıslı Elenler kadar Kıbrıslı Türkleri de yakından ilgilendiren bu konuda yeni gelişmeler yaşanıyor. 12'nci parsel diye adlandırılan bölgede gerçekleştirilen teyit sondajı çerçevesinde, ilk doğalgaz deneme üretiminin gerçekleştirildiği açıklandı ve yeryüzüne çıkacak doğalgaz için de sembolik olarak ateş yandı. Hepimize hayırlı olsun diyemeyeceğiz çünkü Kıbrıs'ta yaşayan halklar için pek de hayırlı olmayacağı petrol çıkaran diğer ülkelerin halklarının akibetine bakarak kolayca anlaşılabilir. Bu gelişme sonrasında emperyalist güçlerin adamızda çok daha fazla açgözlülük ve acımasızlıkla cirit atacağını düşünürsek, öyle aval aval baktığımız süreçte bu ateşin hepimizi yakacağını da rahatlıkla söyleyebiliriz.

Doğuş Derya'dan Alternatif Yemin

28 Temmuz Genel Seçimleri'nde CTP-BG'den milletvekili seçilen FEMA aktivisti Doğuş Derya'nın mecliste düzenlenen yemin töreninde okuduğu alternatif yemin gündeme bomba gibi düştü. Mecliste halihazırda okunan ayrılıkçı, şöven yemini okumayı reddederek kendi alternatif yeminini okumuş olması takdire şayan bir davranıştır. Ve aslında istenirse sisteme karşı meclisin içerisinde de bir mücadele verilebileceğinin en güzel örneklerinden birisidir. Ancak elbette ki bu ve bu gibi eylemlerin arkasında durulmalı, artırarak devam ettirilmeli ve mücadeleye büyütülmelidir. Doğuş Derya'nın bu eylemi pek çok kesimden olumsuz tepki aldığı kadar çok daha büyük bir kesimden de olumlu tepki aldı. Başta kendi parti başkanı olmak üzere olumsuz tepki alması tabii ki normaldir. Zaten herkesin onaylayacağı bir hareketin doğruluğundan her zaman şüphe duyulması gerekir! İlginç olan ise bu hareketi savunan bazı kesimlerin seçimlerden önce söyledikleri ile Doğuş Derya'nın bu eylemi sonrasında söyledikleri arasındaki çelişkilerdir. Seçimlerden önce meclise girmek isteyen herkesi işbirlikçilikle ve sisteme ayak uydurmakla suçlayan, meclisin içerisinde sisteme karşı bir mücadele verilemeyeceğini söyleyen insanların Doğuş Derya'nın meclisin orta yerinde yaptığı bu eylemi sahiplenmeleri oldukça ilginçtir. Demek ki neymiş? İstenirse meclisin içerisinde de pek ala sisteme karşı mücadele verilebilirmiş. Doğuş Derya'yı bu eyleminden dolayı bir kez daha tebrik ediyoruz ve buna benzer eylemlerini yanına başka milletvekillerini de alarak devam ettirmesini diliyoruz.

Ölü mecliste
Doğuş

Yangın Helikopteri Yok, TOMA Var

Helikopter için ALTERNATİF

17 Ağustos günü Pirgo'da başlayıp Limnidi'ye sıçrayan yangın felaketi hepimizin yüreklerini dağladı. Tam 925 futbol sahası büyüklüğünde alan kül oldu. Yapılan hesaplamalara göre toplam orman arazisinin ortalama %1,3'ü bu yangınla yandı. Bu yaşadığımız ilk felaket değil. 1995 yılında Beşparmaklarda çıkan yangın hala daha pek çoğumuzun aklında. Ancak malesef o zamandan bu zamana bir adım ileriye gidememiş durumdayız. Kıbrıs gibi sıcak bir ülkede -bazen arazi kazanmak amacıyla biliçli olarak çıkarıldığı da unutulmadan- orman yangınlarının çıkması çok da anormal bir durum değil. Anormal olan, ülkemizde çıkacak bir yangına anında müdahale ederek, yangının etkisini en aza indirebilecek bir yangın helikoterinin olmayışıdır. Ama düşünün öyle bir ülkede yaşıyoruz ki cumhurbaşkanı çıkıp yangın helikopteri alınması gerektiğini söyleyeceğine, yangının Kıbrıs'ın güneyindeki Pirgo'da çıkmış olmasının düşündürücü olduğunu söylüyor. Zihniyete bakın siz. Düşünün ki ülkeyi yönetenler, acilen bir yangın helikopteri alacağına polise TOMA alıyor. Bu ülkenin TOMA'ya ihtiyacı yoktur. Bu ülkenin yangın helikopterine ihtiyacı vardır. Unutmayın ki TOMA can almak, yangın helikopteri can kurtarmak için vardır.

TOMA'yı Güvercinlere Karşı Kullanacaklar!

A bu ülkeye giremez, girerse istifa ederim" diyen CTP Genel Sekreteri Akansoy'un son gelişmeler karşısında sessiz kalması hayret uyandırdı...
Bayılana gazoz, ayılana TOMA...
Ya istifa ya TOMA
il'ün sonuna kadar yurdumuza gelmesi beklenen TOMA'ya karşı tepkiler mumuzda yoğunlaşırken herkes soruyor: Göreve getirdiğimiz hükümet bunu da önlemekten aciz ise, vadettiği reformları nasıl uygulayacak?

Çok konuşuldu, çok tartışıldı. Konuşulmaya da tartışılmaya da devam edecek. Özellikle Türkiye'deki Gezi olaylarında polisin sıkça eylemcileri dağıtmak için acımasızca kullandığı ve yoğun tepkilere neden olan Toplumsal Olaylara Müdahale Aracı yani bildiğimiz adıyla TOMA'nın Kıbrıs'ın kuzeyine de getirtilmesi için UBP, hükümetteki son günlerinde ihaleye çıktı. Ancak halktan gelen yoğun tepkiler nedeniyle bu ihalenin detayları hep gizli tutuldu. "TOMA'yı kim istedi? Neden geliyor? Kaç paraya geliyor? İhale tamamlandı mı tamamlanmadı mı? Bu ülkede yangın helikopteri bile yokken TOMA'nın ne işi var?" gibi sorular herkes tarafından sıkça soruldu. TOMA mevzusunun sıkça konuşulduğu günlerde dönemin muhalefeti şimdinin hükümeti CTP'nin Genel Sekreteri Asım Akansoy ise TOMA alımı ile ilgili şöyle bir açıklama yapmıştı: "Ülkede bu denli derin bir ekonomik kriz varken hiç gereği olmayan tamamen sivil eylemlere dönük, şiddete dönük bir aracın bu ülkeye girmesi söz konusu olamaz. Elbette Sayın Başbakan bunu değerlendirecek. İradenin sulandırılmaması için, halkımızın yaşam standardının yükseltilmesi için elimizden gelen her şeyi yapacağız. İnsanımızı huzursuz eden her türlü araca, olaya da müdahale edeceğiz. Bizim dönemimizde bu aracın ülkeye girmesi söz konusu olamaz." Bu açıklama herkes tarafından olumlu bir şekilde karşılandı ve CTP'nin iktidara gelmesi durumunda TOMA alımının iptal edileceği umudu yayılmaya başladı.

Seçimler geldi geçti ve CTP hükümet koltuğuna oturdu. İnsanlar "CTP hükümete geldi, heralde Akansoy'un açıklamalarında bahsettiği gibi TOMA bu ülkeye girmeycek" diye düşünürken CTP Genel Başkanı ve Başbakan Özkan Yorgancıoğlu'ndan toplumu şok eden bir açıklama geldi. Bir basın toplantısında gazetecilerin TOMA konusuyla ilgili sorduğu bir soruya Yorgancıoğlu "Aracın adı ne olursa olsun, halkımıza karşı kullanmayacağız" yanıtını verdi. Nasıl yani?!? Hani sizin döneminizde ülkeye girmeyecekti bu araç? Bu açıklama da neyin nesi? Ve bu açıklama üzerine anladık ki CTP yine halkını kandırma yoluna gidiyor. Seçimlerden önce ülkeye girmeycek denilen araç ülkeye alınıyor. Bir de üstüne dalga geçer gibi "halka karşı kullanılmayacak" deniyor. TOMA nedir? Toplumsal Olaylara Müdahale Aracı. Yani bir toplumsal "olay" olursa bu araç müdahale edecek. Peki toplumsal olayı kim çıkaracak? Madem ki bu araç adı ne olursa olsun halka karşı kullanılmayacak, başbakan herhalde toplumsal olay çıkarma ihtimali olan başka canlıların varlığından söz ediyor. Mesela başbakana göre güvercinler toplumsal olay çıkarabilir, ya da ördekler falan. Karıncalar da isyankar canlılardır. Onlar da çıkarabilir toplumsal olay. Halka karşı kullanılmayacaksa TOMA ne işe yarar başka? Polis Genel Müdürlüğü'nün bahçesindeki çimleri sulamakta mı kullanılacak yoksa? Bu saçma açıklama üzerine CTP'nin çeşitli kanallarından konu ile ilgili başka başka açıklamalar da geldi. Akansoy seçimlerden önce yaptığı açıklamaların arkasında olduğunu söyledi. Hükümetteki parti istemediği halde bu araç ülkeye nasıl girecek o zaman? Yoksa sizin "iktidar"ınız göstermelik mi? Bazı köşe yazarları bu ihalenin UBP döneminde tamamlandığını ve yasal olarak iptal edilemeyeceğini yazdı. Peki madem ki UBP döneminde tamamlandı ve iptal da edilemeyecek, bunu yeni mi öğrendiniz? O zaman seçimlerden önce niye çıkıp "TOMA bu ülkeye giremez" diyorsunuz? İnsanları kandırıp oy koparmak için mi? Halka rağmen bu aracın adaya girmesini kim istiyor?

Alınacak TOMA'nın halka karşı en acımasız şekilde kullanılacağını hepimiz bal gibi biliyoruz. Bu yüzdendir ki TOMA'nın ülkemize alınmasına karşı en sert tepkileri göstermemiz boynumuzun borcudur.

NOT: Dergimizin baskıya hazırlandığı günlerde bu konuyla ilgili önemli bir gelişme meydana geldi. Toplumun yoğun baskısı sonuç verdi ve TOMA alımından vazgeçildi. Doğru bulmadığımız şeyleri hiç çekinmeden eleştirebildiğimiz gibi, atılan doğru adımları da takdir etmemiz gerekir. CTP-DP hükümetini aldıkları bu karardan ötürü tebrik ediyoruz.

Dostluk ve Aşk

Besim Baysal
besimbaysal@gmail.com

İnsan toplumsal yaşayan bir varlık, sosyal bir canlıdır. Yalnız başına yaşaması mümkün değildir. Doğada tek başına varolamayacağı gibi insani varoluşunu da gerçekleştiremez. İnsanın bu toplumsal varoluşunda diyalektik bir etkileşim vardır. Hem daha çok insan olma süreçleri yaşanırken hem de duygusal varoluşlar birbirini tamamlar. Hem paylaşımlar, dostluklar yaşanırken hem karakter ve özgüven meydana gelir.

Toplumsal hayatta varolmak, yer edinmek için mücadele eden bir canlı olarak insan beğenilme ihtiyacını sevgi ihtiyacı ile birleştirebilme arzusundadır. Bu anlamda dostluk da aşk da; paylaşım, dayanışma, beğenilme ve varolma üzerinden şekillenen sadece bireysel değil toplumsal duygulardır.

Marx ve Engels'in birbirleri ile fikirsel ve edimsel temaslarla yaratmış oldukları dostluğun tüm dünyadaki karşılığı daha yaşanası bir dünyanın tahayyülleridir. Bu tahayyüllerle bugün hala sınıfsal anlamda bir mücadelenin hedefleri milyonları hareketlendirmektedir.

İnsani etkileşim ve duygusal yaşayışların sözcüklerle tarifi çok mümkün değildir. Bu yüzden duyguları sözcüklerle edebi zeminlerden tarif edebilme insanın ayrı bir gelişimi olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu sanatsal yaklaşımları yıllar boyu oluşturduğumuz birikimlerle harmanlayarak ortaya çıkartabiliriz ancak. Dostluğu da aşkla kaynaştırmak fikirlerle duyguların birlikteliği ile mümkün olacaktır. Fikirlerle duygular arasında diyalektik bir süreç yaşanmaktadır. İnsan, sosyal ilişkilerini varederken fikirlerini de sürekli değiştirmekte ve geliştirmektedir. İnsanın yaşamı boyunca karşılaştığı olaylar fikirlerle duyguları birbirine yaklaştırmaktadır.Yaşadığımız aşklar da bundan daha farklı bir gelişme göstermiyor. Bir aşkın veya duygularımızda meydana gelen bir parlamanın, kendini aşarak karşılıklı bir süreçte varolması ve büyümesi için insanın doğaya ve hayata karşı verdiği mücadele ve dayanışma ile orantısı göz ardı edilmemelidir. Yani büyük bir aşk tarif edilirken mesela Ferhat dağları delerken -ki bunu Şirin olmadan yapamaz- verilen emek ön plana çıkmaktadır. Veya Shakespeare'in Romeo ve Juliet'inde olduğu gibi bir dayanışma ve kader birliği ön plana çıkacaktır. Aşkın büyüklüğü ve etkisi öyle görünüyor ki verilen direniş ve dayanışmayla ayrıca harcadığımız emekle doğru orantılıdır. Verdiğimiz emek gönüllü bir emektir. İlişkilerimizde karşımızdaki insanın ayrı bir birey olduğunu, kendi yaşayışı, kendi fikirleri ve özgürlükleri olduğunu unutmamalıyız. Onunla oluşturduğumuz her türlü fikirsel ve duygusal birliktelikleriniz çelişkiler ve çatışmalarla ancak dengeli ve düzeyli bir yaklaşımla var edilmelidir. Bu yaklaşımla hem duygularımızı hem de fikirlerimizi değiştirmeye ve geliştirmeye karşılıklı olarak açık olmamız sosyal ilişkilerimizi de duygusal ilişkilerimizi de daha ileriye taşıyacaktır.

Dayanışma ve omuz omuza bir mücadele; aşk olsun veya dostluk olsun, hayat mücadelesi olsun yada siyasi mücadele olsun değerleri ve yaşayışları; fikirleri ve hayata bakışı ortaklaştırmaktadır. Ortak fikirler oluşması diyalektik bir süreçle meydana gelir. Emekle şekillenen süreçlerle oluşur.

Aşk içinde varedilen dostluk değeri ölçülemeyecek fikirsel ve duygusal birlikteliklerin temelini oluşturmaktadır. İnsanın hayatını birleştirdiği ve aşkı vareylediği bir birliktelikte dostluğu yaratabilmesi artık aşkın çok çok ötesine varılması anlamı taşımaktadadır. Ayni zamanda dostluğu hem duygusal hem fikirsel olarak ileriye taşımak farklı bir aşk yaratarak ilerlemek dostluktan çok çok öteye varmak demek olacaktır. Bunları oluşturmaya çalışan oluşturabilmiş değerli insanlar olma yolunda ilerlemeliyiz.

Kapitalizmin her şeyi hazır ve tüketecek bir metaya dönüştürdüğü günümüz toplumları içinde varolmaya çalışarak ortaya emek koyacak dostluklar veya dayanışma ve paylaşımla şekillenecek aşklar yaratmak çok kolay olmayacaktır. Aşkı ve dostluğu bireysel tutkularımızın birer organı gibi kurgulamak çokça da rekabet edilecek nesneler olarak kullanmak içi boş kof bir hale dönüştürmektedir.

Oysa ki günümüz toplumlarında da kapitalist sistemin tüm yıkıcı ve anlamsızlaştırıcı baskılarına rağmen aşk ve dostluk içiçe geçmiş insanı insan yapan; dayanışmaya, paylaşıma, yaratıcı bir sosyalleşmeye yönelten duygulardır. Geleceğin dünyasını yaratacak yaklaşımları ve mücadeleleri insanın içinden çıkaracak olan aşkın ve dostluğun potansiyelidir.

Dosya: Aşk

Ve aşk dedik…
Derken de gayri iradi olarak içimiz titredi…
Malum; ne aşktan bahsetmek öyle kolay bir şey;
Ne de aşkı yaşamak öyle basit bir şey…
Biraz cüretkarlık istiyor…
Her aşkta olduğu gibi de bolca sürç-i lisan…
Dolayısıyla bu dosyada da şimdiden sürc-i lisan ettiysek affola…
Aşk bazen bir dil sürçmesidir keza…
Öyle bir sürçme ki, tüm bir varoluşu başından sonuna sarsabilecek…
Tüm kalıpları, alışkanlıkları, standartları yerle bir edebilecek…
Aşktan bahsedebilir miyiz?
Belki de başat sorulardan biri buydu…
Her şeyin tüketim olgusuna indirgendiği,
Yaşamların bir pazar haline, ticari bir pazar haline dönüştüğü,
Duyguların ve yaşamların standartlaştığı,
Aşkın dahi reklam sektörünün bir metası haline dönüştüğü bir dönemde aşktan bahsedebilir miyiz?
Eşcinsel aşkın yasak olduğu ama bir o kadar da heteroseksüel aşkın çıkmazlarla, kendi kalıplarının, sistemin dayatmalarının altında sıkıştığı, ezildiği bir dönemde aşktan bahsedebilir miyiz?
Şarkıda ne diyordu, "lambada titreyen ateş üşüyor"…
Ateş var iyi güzel de, onu kapayan cam çerçeveye ne demeli…
Yine aynı şarkıda dediği gibi, "aşka hudut çizilmiyor"…
Bizde diyoruz ki aşktan bahsedilebilir tabii…
Çünkü aşk belki de en büyük devrimci faaliyettir…
Çünkü aşka hudut çekilmiyor…
Çünkü aşk tüm griliklerin, renklendiricisidir…
Ve renklere en çok ihtiyacımız olan böyle bir zamanda aşktan değil de nereden bahsetmek lazım?
Bu dosyada aşkın hudutsuzluklarında gezindik… Aşk örgütlenmektir dedik, şehirlerde, gökyüzünde, kendi yalnızlığımızda, içimizde, dışımızda, kızlı erkekli, erkekli erkekli, kızlı kızlı örgütlenmektir… Aşk dedik, özgürleşmedir dedik… Aşk varsa devrim vardır, devrim varsa aşk vardır…

Sizce aşk nedir?

Nuray Özgeçen
Bütün sınırları ortadan kaldırmaktır.

Mustafa Baybora
Yoğun bir sevginin karşılıklı paylaşımı...

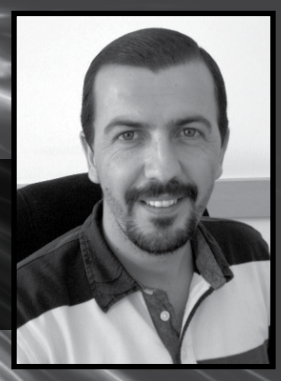

Ersen Öndeş
Uçuşan bir kıvılcımın yüreklerimize yerleşmesiyle başlayan bir süreç...

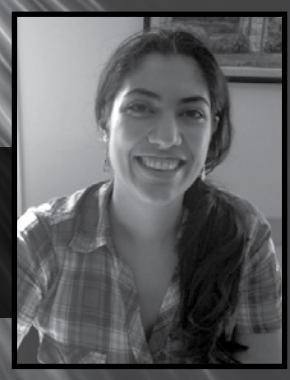

Mine Kanol
Aşk aşktır. Birçok aşk vardır bunların arasında hiyerarşi olmamalıdır.

Aşk için Devrim, Devrim için Aşk

Hasan Yıkıcı
hasan_ykc@yahoo.com

Bir yerden başlamak lazım...
Yazmak için de...

Aşk için de...

Devrim için de...

Aşktan bahsedebilir miyiz, devrimden bahsetmeden?

Veya devrimden bahsedebilir miyiz, aşktan bahsetmeden?

İkisini ayrı ayrı mı düşünmek lazım, ikisinin arasında bir ilişkisellik kurarak...

Yoksa ikisini de iç içe mi ele almalı?

Hayır hayır...

İkisi de değil... İkisini de hem iç içe hem ayrı ayrı almak lazım kavramak lazım hem de aynı anda...

Aşk devrime içkindir; devrim de aşka çünkü...

Aşk varsa devrim vardır, devrim varsa aşk vardır...

Zapt edemezsin... Ettiğin anda aşk olmaktan çıkar... Ki edebilme potansiyelin de yok olur... Kendi içinde bir savaşa girmiş olursun... Devrimle karşı devrim arasında... Bir tarafın bastırmak ister, kontrol altına almak ister; ama bir taraftan da tüm duvarları parçalarcasına coşkun bir su gibi akar, kendini biriktirir ve aşar...

Standartlaşmamak; bir o kadar da standartlaşmaya karşı direniştir aşk...

Geleneklere...

Toplumsal öğretilere...

Kalıplara...

Ve insanın tüm alışkanlıklarına karşı bir başkaldırıdır...

Devrimi sönmüş aşkın ateşi de söner...

Çünkü aşk kendisini var etmek için sürekli bir devinim ve devrim içinde olmalı...

Ateşi söndüğü an, teslim olmuş demektir...

Bir uyumsuzluktur; mutlu aşkın veya mutsuz aşkın ötesinde; uyumsuz aşk vardır...

Nasıl devrim iktidar ile uyumsuzsa, aşk da iktidarla uyumsuzdur...

Onu kabul etmez, sürekli bir başkaldırı halinde devinir...

Aşkın bir duygu ve pratik değildir aşk... Aşk'ın da bir praksisi vardır...

Nasıl devrim sadece aşkın bir patlayış değilse, aşk da bir andaki coşku yoğunluğu değildir sadece...

Elbette o andaki bir aşkınlığa sahiptir... Devrim de, aşk da... Fakat bundan daha çok bir yaşam pratiği, gündelik hayatımızın içinde serpilen özgün bir praksistir. Devrim de aşk da...

Devrim bir özgürleşme pratiğidir... Aşk da öyle...

Öyle ki devrim aşkı, aşk da devrimciliğini özgürleşme istencinden alır...

Aşk özgürleştiricidir... Özgürlüksüz aşk, yeni bir hayat disiplinidir... Bundandır ki aşk anarşisttir...

Keza devrim de öyledir... Özgürleştirici niteliği bir kere yok edildi mi, tüm devrimlerden yeni despotizmler çıkar... Tarih böyle yazmıştır... Aşkta da, devrimde de...

Dedik ya aşk kalıplara sığmaz, onları parçalar, parçalarken çoğalır... Aşk cinsiyetsizdir... Bunu böyle yazın... Hemcinsine aşık olamayan, devrimden de söz edemez...

Erkekli erkekli, kızlı kızlı da yürünebilir aşkın közlerle uzayan patikalarında...

Devrim ezilenlerin şöleni ise, hem de cinsiyet tanımadan; aşk da ateş olup dansa kalkışanların şölenidir... Devrim sabır isterse, aşk da ateş ister... Bundandır 'ateşli bir sabır'ı mırıldanmamız...

Bir gönüle bir değil, bir kaç aşk da sığar... Aşk ille de iki kişi arasında yaşanmaz... Bazen tek bir kişi yaşar, bir başına; bazen iki, bazen de üç kişi nitekim... Lekesiz bir dürüstlük ise, tek sıkıntı yıldızları paylaşamamak olur...

"Aşk örgütlenmektir abiler, bir düşünün" diye seslenmiş şair... Vitrinler katarak, vitrinlere katılarak, tüketim algıları, caf caflı ışıklar altında aşk biraz yok olmaktır... Aşk biraz yok olmaktır, bencillikte, kalabalıklar ve gürültüler arasında...

Aşk örgütlenmektir, aşkı yok eden ne varsa ona karşı... Aşk sessizliktir, sessizliğin paylaşılabilmesi... Bu tüketici ve yok edici uygarlık karşısında yıkıcı, yıkıcı olabildiği kadar da yeni bir yaşamı ve praksisi inşa edicidir aşk...

Devrim varolmaktır... Şu anda... Şimdide... Sırtı geçmişe dayalı, varlığı durduğumuz anda, oluş içinde, yüzü geleceğe dönük, geleceği kurma peşinde...

Yola düşen aşıktır, aşıksa zaten yoldadır... Bilgisi sıfırlanır her adımında, yeni baştan keşfeder ve öğrenir, kendisini, yolu, aşkı ve devrimi...

Aşk Size Yasak

Münür Rahvancıoğlu
munur.rahvancioglu@gmail.com

Hep mutsuz aşkların hikayesidir anlatılan... Nereye baksak bir mutsuz aşk masalı ile karşılaşırız... Sanki tarih boyunca gelmiş geçmiş bütün aşıklar mutsuz olmuş, "mutlu aşk yok"(1) muş...

Kerem ile Aslı, Ferhad ile Şirin, Tahir ile Zühre...

Mahallemizde, köyümüzde, şehrimizde ve ülkemizde en az bir tane mutsuz aşk hikayesi vardır bildiğimiz...

Onlar aşık olmuşlardır. Dinlerinden, dillerinden, renklerinden, cinsiyetlerinden, yaşlarından, kültürlerinden, sınıflarından veya çevrelerinin dayattığı herhangi bir başka özelliklerinden dolayı kavuşamamışlardır. Mücadele etmişler ama başaramamışlardır ve en sonunda yenilmişlerdir...

Budur bütün hikayenin özeti... "Mutlu Aşk Yoktur."

Aşıklar, çevresindeki insanlar için bir tehlike unsurudurlar; rahatsız edici, düzen bozucu, huzursuzluk kaynağıdır onlar...

Olagelene karşı bir tehdit, süregiden için bir risktir aşk...

Aşk bir kez gösterdikten sonra yüzünü, hiçbir şey eskisi gibi kalmaz, kalamaz... Ya aşıkların, ya olagelenin, belki de her ikisinin de mahfıyla sonuçlanır her şey...

"İmkansız" diye bir kelimeyi tanımayan, hiçbir artniyet olmaksızın kurulu her şeyi yıkan ve yepyeni dünyalar kuran bir tutkudur aşk...

Ve tutku ile kurduğumuz her ilişki, tutku ile yaptığımız her iş, tutku ile sarıldığımız her düşünce; rahatsızlık verir yaşamına huzurla devam edenlere...

İki insanın cinsel aşkı değildir yalnız bu rahatsızlığın kaynağı...

Bir düşünün, birbirini derinden anlayan iki insanın dostluğu da olabilir bu. Yaşadıkları her şeyi paylaşan, her gün birbirini anan, akla gelebilecek her şeyi konuşan, birbirlerini kendilerini anladıklarından daha iyi anlayan iki dostun varlığı tedirgin etmez mi çevrelerindeki diğer arkadaşları...

Bir düşünün, gitarıyla yatıp gitarıyla kalkan bir gencin sadece müzikle ilgilenerek tüm hayatını notalara ve sözlere adayan bir kimsenin çevresinden alacağı tepkiyi...

Saatlerce kitap okuyan, saatlerce yazı yazan bir kişinin dinleyeceği öğütleri düşünün bir de...

Kendini resme, tiyatroya, doğaya, şiire, müziğe, sinemaya, dostuna, sevgilisine, ideolojisine, takımına, işine veya ailesine adayan herkesin duyacağı bir çift laf vardır çevresinde...

Böyle aşıkların hikayeleri ile doludur tarih...

Çarmıha gerilirken dahi sabırla direten İsa mı, Kerbela'da kavrulan Hüseyin mi, topların önünde "yaşasın Komün" diyerek öldürülen Paris işçileri mi yoksa bilimsel merak için hayatını veren Marie Curie mi daha az aşıktılar?

Hayatını müziğe adayan Beethoven mi, yoksulluktan kırılan ama yine de resimde ısrar eden Van Gogh mu, geç saate kadar oyun oynadığı için dayak yiyen ama oyundan vazgeçmeyen çocuk mu, yoksa işkence odalarında canını veren ama dostlarını satmayan İbrahim mi daha az aşıktır?

İşte aşk bu yüzden yasaktır...

Normal olan her şeyi sarsar aşk... Etrafını büyük bir tutku halesi ile çevreler, o ana kadar "güzel" görünen her şeyi iğrenç, "imkansız" görünenleri ise olabilir kılar...

Statükoyu tehdit eden her zaman aşktır...

Kimi zaman Gezi isyanında olduğu gibi "üç beş ağaca" duyulan aşktır bu, kimi zaman bir insana...

Kimi zaman birkaç nota çakar kıvılcımı, kimi zaman borcumuz çocuklarımıza...

Ve bulaşıcıdır aşk... Aşk ile parlayan bir çift göz, başka gözlere yayılma meyilindedir her zaman...

Tarihte aşk olmadan gerçekleşen tek bir devrim bile yoktur...

Ve aşka karşı çıkan her düzen yıkılmıştır eninde sonunda...

Çünkü Ahmet Telli'nin de dediği gibi "sevdadan gayrısı duman olur, biter suları sislendiren ne varsa."

Bu yüzdendir ki, hep mutsuz aşkların hikayesi anlatılır...

Aşkın resmi tarihinde mutlu aşklara yer yoktur...

Umuda, inanca, bağlılığa, tutkuya, emeğe, kanımızı kaynatan, damarlarımızı sızlatan duygulara prim vermez aşkın resmi tarihi...

Sonsuz bir şimdi içine gömülmüş, huzurlu birer yaşayan ölü olarak göçüp gidelim ister bu tarihin yazıcıları...

Onlar bazen kurumsal dinin sözcüleridirler, bazen hükümetlerin başı; bazen ailemizden birileridirler bazense "arkadaştır" adı...

Ve bu bazen biz olabiliriz hatta...

Çünkü aşk ile bağlandık mı bir şeye, tahammülümüz kalmaz aşka benzeyen başka hiçbir şeye...

Bu yüzden sevgilisinin tutku ile yaptığı her şeyden rahatsız olur sevgililer, bu yüzden gece gündüz devrimi düşünmek zorundaymış gibi kasılır "sosyalistler"...

Aşk yasaklanabilir aşıklarca bile...

Oysa hem çok büyük bir şeydir aşk hem de hiçbir hacim kaplamaz insan yüreğinde...

Kişi hem aşkla şiir yazabilir hem de bağlanabilir bir insana...

Kendini kaybedebilir yıldızlara baktığında ama yine de yüreği taşabilir müzikle ve notalarla...

Mümkündür yani taşımak birden fazla aşkı insan yüreğinde...

Çünkü aşkın içine alamayacağı tek şeydir "imkansız" denen kelime...

Aşk, aşmaktır... Aklınıza gelebilecek ne varsa...

Bu yüzden ödüllendirilir yasaklarla...

Aşk size yasak...

Tehlikeli oluyorsunuz aşık olunca. Bir başka bakıyor gözleriniz, daha bir maharetli oluyor elleriniz...

Ne zaman bir şeye tutkuyla yaklaşsanız, görünenden ötesine bakıyor yüreğiniz...

Aşk yasak size...

Uyuşturmalısınız onu, sahte eğlencelerle boğmalı, düşünmemeli ve unutmalısınız... Aşka ihanet edip kendinizden utanmalı, aynaya bakamayacak noktaya kadar kaçmalısınız...

Çünkü ezerler sizi bu yasağın bekçileri...

Her şeyi kabul edebilirler ama tutkuya ve aşka yoktur tahammülleri...

Yenilmiş aşklar bu yüzden anlatılır ballandıra ballandıra...

Çarmıha germekten, direkte teşhir etmekten, kafes içinde gezdirmekten bir farkı yoktur bunun aslında...

Ama bu değildir aşkın en büyük düşmanı...

Teslim olmuş eski aşıklardır onun belalısı...

Yenilmiş bir aşık hala aşıktır aslında... Ama aşk yerini yapışkan bir karanlığa bırakır teslim olunca...

Çünkü; aşklar esir de düşer, yenilir de...

Seve seve yenilmiştir bir çok aşk tarihte...

Ama en iyi aşıklar bilir ki: "Mesele esir düşmekte değil, teslim olmamakta bütün mesele."(2)

(1) Luis Aragon
(2) Nazım Hikmet

Şehir Aşkı ve Şehir Direnişleri Üzerine

Fatih Bayraktar
psyfatih@gmail.com

İnsan tüm gelişmiş türler içinde en geniş sosyal ağlara ve buna bağlı olarak en karmaşık sosyal becerilere sahip varlıktır. İnsan sosyalleşmesinin en üst düzeyini ise şehir oluşturur. Bu bağlamda diğer insanlara duyulan bağlılık, aşk gibi duyguların, içinde yaşanılan şehre de hissedilebilmesi olasıdır. Şehre duyulan bağlılık/aşk kendini o şehre ait hissetme, o şehirle bütünleşme, o şehri savunma şeklinde gösterebilmektedir. Öyle ki içinde yaşadığımız neo-liberal zamanlarda adına kentsel dönüşüm denilen ve şehirleri aşırı üretim/tüketimin merkezleri haline getirmek için yoksulları, etnik azınlıkları, alt kültür gruplarını vs. yaşam alanlarından söküp atmaya ve bu alanları neo-liberal anlayışa göre yeniden şekillendirmeye çalışan girişimler bu grupları şehirlerine ve yaşam alanlarına sahip çıkmaya zorlamıştır.

Ankara Dikmen Vadisi'nde kentsel dönüşüm safsatalarıyla insanların barınma hakkını gasp eden, Lefkoşa'da Çağlayan Çocuk Bahçesi'ni Ankara Parkı'na, Kumsal Parkı'nı yola dönüştürmeye çalışan zihniyete, yakın geçmişte Gezi Parkı'nı yok ederek yapılması planlanan alış veriş merkezine, bugünse ODTÜ ormanını yarıp içinden geçirilmeye çalışılan otoyola karşı örgütlenen direnişler en temelde yaşam alanını ve şehri sahiplenmeyle ilişkilidir. Bu bağlamda David Harvey'in "Asi Şehirler" kitabında sık sık vurguladığı gibi şehre ve şehre ait kamusal alanlara yapılan saldırı açıktır. Öyle ki Forbes Dergisi'nin 2008 yılında yaptığı listede dünyanın en zengin insanı olarak seçilen Warren Buffet, yine Harvey'den alıntılayacak olursak "Tabii ki sınıf savaşı var, savaşı açan benim sınıfım, yani zenginler ve kazanan da biziz." demektedir. Peki savaş kime ve ne için açılmıştır? Açıktır ki savaş yukarda da belirtildiği gibi Buffet'ın kendi sınıfına ait olmayan tüm ötekilere karşı açılmıştır ki aslında tüm o ötekiler emekleri üzerinden yaşam alanlarına ve şehirlere sahip olma hakkına sahip tek sınıftır. Bu noktada tüm şehir direnişlerini, şehre duyulan gerçek aşk olarak da tanımlamak mümkündür. Çünkü aşk kimyasal bir olay değil, emek verilerek yaratılan bir değerdir.

Diğer yandan şehre zorla sahip olmaya, onu kendine göre yeniden düzenlemeye çalışan zihniyetin tek bir motivasyonu vardır: Zengin, daha zengin ve hatta en zengin olmak ve şehri tüm alt ve üst yapısıyla birlikte bu zenginleşme sürecinde kullanmak. Bugün şehirlerin markalaşması(!) demek olan zenginleşme ise tahmin edileceği gibi tüm halkın eşit oranda zenginleşmesi değil üst sınıfların zenginleşmesidir. Ancak bu zenginleşme süreci paralel biçimde yoksullaşmayı getirmekte ve aslında zengin sınıf kendi eliyle kendi sonunu hazırlamaktadır. Çünkü yoksulların ve ötekileştirilenlerin öfkesi dünyanın her yerinde giderek artmakta ve patlamaktadır. Yaşamsal tehdit altındaki sınıf ise kendini neredeyse her yerde aynı şekilde korumaya çalışmaktadır. Seattle'da, New York'ta, Londra'da, Atina'da, Kahire'de, İstanbul'da, El Alto'da, Santiago'da, Cape Town'da birbirinden kopya edilmiş görüntüsü veren devletin kolluk güçlerinin tavırları (işkence, toplu gözaltı, tazyikli su/biber gazı/plastik mermi kullanımı, yaralama, öldürme vs.) bunun en bariz örneğidir. Aslında bu durum tek bir gerçeği işaret etmektedir: Şehir her ne kadar büyük oranda üst sınıfların kontrolü altında görünse bile, bu kontrol ancak zor kullanarak sağlanabilmektedir. Bu da şehirle bütünleşmenin olmadığı diğer bir deyişle şehre gerçek bir aşk beslenmediğini göstermektedir. Ve tüm sahte duygularda olduğu gibi hakim sınıfın da samimiyetsizliği herkesçe görülmektedir. İşte bu nedenle şehir üzerine yapılan tüm direnişlerde ahlaksal bir meşruluk söz konusudur. İnsana dair gerçek aşkın önüne hiçbir engelin geçemeyeceği gibi şehre dair gerçek aşkı da ne gaz bombaları, ne TOMA'lar, ne de zorbalık engelleyebilmektedir. Çünkü şehir aşkına ancak ve ancak onu hergün yeniden yaratan ve yaşatanlar sahiptir. İşine yaradığı sürece onu kullanıp, işlevsiz hale geldiğinde ondan bir anda kurtulmaya çalışanlar değil.

Sinema ve Aşk

Gözde Gayde
ggayde@yahoo.com

Sinemada en çok anlatılan konudur aşk… Filmin konusunun temel odağında olmasa bile aşk çoğu filmde yan tema olarak işlenmektedir.

Sinemada aşkın anlatılış biçimini sorgularken en azından temel yaklaşımları ve aralarındaki farkı aktarmak gerekmektedir. Kabaca söyleyecek olursak sinemada sektörel kaygılı popüler sinema ve sanat sinemasının aşkı anlatış biçimleri çoğunlukla farklıdır. Bu yazı, sanat sineması ve popüler sinema arasındaki yaklaşım farkını ortaya koyarken özellikle popüler sinemanın kapitalizmin yarattığı aşk imgesini nasıl pekiştirdiği ve bunun karşısında yer alan sanat filmlerinin özellikle nelere dikkat etmesi gerektiği üzerinde duracaktır.

Aşk, onu yaşayanlar için farklı duygular ve anlamlar çağrıştırabilir. Bu yüzden de onu belirli anlamlar içine hapsetmek doğru değildir. Aşk, tarif edilmesi zor bir duygu olsa da kapitalizm için onu tarif etmek, bir kalıba koymak hiç de zor olmadı. Sömürü mantığına dayalı kapitalizm, duygusal alanları kendi yapısına uygun bir formatta sunmaktadır. Popüler sinema da bu formatı aktarmakta önemli bir yerde duruyor.

Ay ışığında sevgiliyle yapılan yürüyüşten, hoşlandığı kadını "tavlamak" için çeşitli sürprizler yapan aşığa kadar filmlerde gördüğümüz birçok sahne aslında hiç de masumane değildir. Çünkü; popüler/klasik filmlerde gördüğümüz birçok görüntü kendini hep tekrar ettiğinden doğal olanın kendi olduğu yanılsaması yaratır. Aşka dair oluşan bazı beklentilerimiz de aslında bu imge dünyasının ürünüdür. Kuşkusuz tersi de söz konusu; imgeler de bizim anlam dünyamızdan beslenip aşkı "kar" mantığında belirli kalıplara sokar.

Popüler sinema içinde değerlendirebileceğimiz filmlerde aşk "mutluluk" ya da "acı" üzerinden konusunu inşa eder. Bu filmlerde aşk muhakkak düğümlenir, çıkmaza girer, eli kolu bağlanır, çözümlendiği yerde yani sonunda mutluluk da olsa acı da olsa o ulvi ("tanrısal") noktaya yerleşir. Popüler sinemada ilahi noktaya ulaşmak kadınlar ve erkekler için farklı bir anlam teşkil eder. Çoğunlukla bu tür filmlerde erkek karakter, güçlü olandır, sorunların çözümü ondandır, kadın karakter ise acizliğiyle, güçsüzlüğüyle erkeğin sorunları çözmesini ve mutluluğa kavuşmayı bekleyendir. Örneğin Titanic'te (1997) yoksul ama cesur olan Jack, sevdiği kızın hayatını kurtarır. Böylece aşık olduğu kızın hayatını kurtarırken ölen Jack ve Rose'un aşkı ilahi bir boyut kazanır.

Öte yandan özellikle romantik aşk filmlerinin mutlu sonla bittiğine tanık oluruz. You've Got Mail (1998), Notting Hill (1999), Love Actually (2003), Holiday (2006), Because I Said So (2006) mutlu sonla biten popüler aşk filmleri arasındadır. Seyircide katarsis yaratan bu filmler genellikle aşkı evlilikle, çocukla nihayetlendirir. Kapitalist ekonomide mülkiyet ilişkilerinin devamlılığı açısından aşkın evlilikle sonuçlanması ideal olandır. İçinde yaşadığımız sistemde aşk, cinsiyetçi bir ilişki ağıyla çevrelenerek tamamlanır. Mesela bu muhafazakar cinsiyetçi yapıyı çokça popüler Yeşilçam sinemasında da görebiliriz. Bu filmlerde kadın karakterin bütün gayesi, sevdiği adamla mutlu bir evlilik yapıp çocukları olmasıdır. Özellikle Yeşilçam filmlerinde yaşanan aşk ilişkisi fakirlik ve zenginlik üzerinden kurulur. Çoğunlukla mutlu sonla biten bu filmlerde aşk evlilikle noktalanırken, fakir kişinin de sınıf atladığı gözlemlenir. Veyahut fakir olunsa da mutlu olunabileceği mesajı verilir. Bunun dışında söz konusu filmlerde dikkat çeken en önemli noktalardan biri de aşkın da burjuva evliliğin de kadın ve erkek arasında olmasıdır. Bu filmler bir yanıyla homofobiktir de… Bu imgeler tam da kapitalizmin yarattığı anlam dünyası ve vaatlerle örtüşmektedir.

Buna karşın sanat filmlerinde kapitalizmin ürettiği aşk imgeleminin insanları nasıl mutsuzluluğa sürüklediği, yaratılan evlilik müessesesinin sanıldığı kadar masumane olmadığı, ataerkil/muhafazakar bir sistemde kadınlar için aşkın eşitlikçi biçimde yaşanmadığı, homofobik bir dünyada kimi aşkın gizlice yaşanmak zorunda olduğu sorgulanmaktadır. Konusunu mutlu veya acı son üzerinden kurmayan ve aşkı ilahi bir mertebeye çıkarıp duygusal bir sömürü yapmayan sanat sineması, kapitalizmin yarattığı aşk imgelemini sorunlaştırmakta ve aşkın her türlü halini doğallığıyla, kusursuzlaştırmadan anlatmaya çalışmaktadır. Zaten önemli olan da popüler sinemanın piyasacı "özgürlükçü" aşk vaatleri yerine eşitlikçi özgürlükçü aşkı aktaran, dert edinen sanat filmlerinin çoğalmasıdır…

Tıpkı Atıf Yılmaz'ın Mine (1982), Luca Guadagnino'nun I Am Love (2009) adlı filmlerindeki kadınların yapmış olduğu mutsuz evliliğe ve ailenin/mahallenin baskıcı tavırlarına rağmen tüm bağımlılıklarından kurtularak aşık oldukları adamın elinden tutup özgürlüğe başı dik yürümeleri gibi…

Ben tuttum seni,
Yazdım sevgiledim,
Çizdim sevgiledim.

Sen sevgilenince
Seni tam kalbinden vurdum.
Seni kestim, seni yedim.

(1=2, Özdemir Asaf)

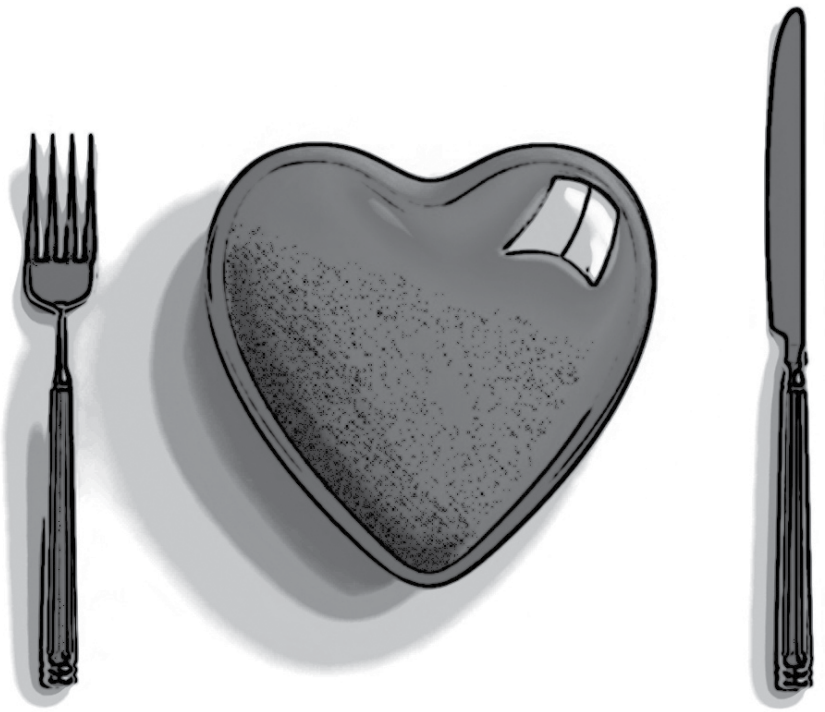

Mal Gibi Aşk!

Cemre Mor
cemre.mor@gmail.com

Aşk dediğin pazarda bir ürünün adıdır. Ağıza ani ve haz verici bir tat bırakan, sonra tadı tükenince de... Çiğnenip tükürülen bir sakızdır!

Yaşama heyecanını çalan bu düzende, hızlı kalp atışlarının yoksunluğuyla peşinden koşulan, heyecan bitince yenisini arattıran bir bağımlılık maddesinin yasal olarak pazarlanabilen dozajı; vizyondaki üç boyutlu bir macera filmi;dünyayı daha parlak gösteren yeni sezon bir güneş gözlüğü...

Eve hediye gelen saksıda çiçek gibi, kapitalizmde aşk ölmeye mahkumdur!

Aşkın Tükenişi

Aşk yaşamın ölçütüdür şiirlerde. Oysa ne kadar satın alabiliyorsak, ne kadar sahip olabiliyorsak, o kadar var olduğumuzu öğreniyoruz toplum içerisinde. Ölçü aşk değil, nesneler, göstergeler oluyor...

Bugün yaygın bir şekilde "tüketim kültürü"diye anılanolgu, azgın kapitalist üretim düzeninin sosyal ve kültürel alana kayarak "ihtiyaçları" koşullandırması, insanı yapay ihtiyaçlar peşinde koşan, -ta ki marjinal faydaya ulaşıncaya dek- sahip olmaktan tatmin olanve daima alternatifler arasında kafası karışmış avanaklara çevirmesidir.

Bu tüketicilik, insanlar arası ilişkilere de yansımış, aşkla ve aşıkla olan ilişkimiz nesnelerle olan kadar çarpıklaşmıştır. Örneğin sürecinden koparılmış üretimler -her gün bir yenisi çıkan telefonlar, pişirmeistemeyen mikrodalga yemekleri- gibi, hazır pişmiş insanın, karşımıza çıkmasını bekler, sorunsuz ilişkileri özler, birinden ötekine memnuniyetsizce koşar olduk. Aşkı, artık en iyi bildiğimiz "sevme" biçimi olan fetişizmin bir modeli olarak yeniden kurup en tepeye oturttuysak da, hiçbir kitaptaki "elde etme" stratejisi bizi o tepeye çıkarıp aşk ödülüne ulaştıramadı.

Gittikçe artan bir şekilde aşk, sahip olmakla el ele yürüdü. Ve biz sahip olunmaktan duyduğumuz endişenin yanında, sahip olunan şeylerin tüketilmesinin kaçınılmazlığıyla beraber, tüm aşklarımızdan elbet bir gün uzaklaşmayı aşkın değiştirilemez sonu olarak deneyimledik.

Aşkı her elimize aldığımızda son kullanma tarihiyle geliyor artık. Asıl nesnelerle olan ilişkiden farklı olarak ise, aşkta insan hem tüketen, hem tüketilen...

Aşkın Tüketim Yolculuğu

Ürünler değer biçilerek piyasaya sunulduğunda meta haline gelirler. Süreç içinde ürünü ortaya koyan emek de, kendi başına bir meta haline gelir.Metalaşma, dokunduğu bütün süreçlere yayılır. Kitap meta olduğunda, yazarların düşünceleri; bir organ meta olduğunda, vücut; hizmet meta olduğunda, duygu da metalaşır...

Canlıların bir çoğunun hayatı çeşitli olay ve evrelerle ilgili ritüellerle doludur. Yılbaşı, sevgililer günü gibi ritüeller kendi başlarına "tüketim çılgınlığına" sebep olmamışlardır. Fakat piyasa, satış yapmasını sağlayabilecek hiçbir aracı boşa çıkarmaz. Aşka dair var olagelen arzuyu fırsat bilen piyasa, aşkı pazarda tanınan başka ürünlere "kullanım değeri" olarak entegre ederek, bu ürünlerin rekabet gücünü ve fiyatlarını artırmıştır. Bazı ürünler ile aşka dair istek genel olarak iç içe geçmiş ve ürünün karakterinin parçası haline gelmişse de (alyans, kırmızı gül), beyaz eşya gibi bazı ürünler hala pazarlama stratejisi olarak -bir markanın "in love serisi" gibi- aşka vurgu yaparak rekabet unsuru oluşturmaktadırlar.

Hiçbir sürecin diğerlerinden izole yaşanamayacağı gibi, aşk da hem genel olarak insanın ortaya koyduğu her şeyi saran metalaşmadan, hem de yukarıda bahsedilen şekilde aşkın metaların piyasaya arzında kullanılmasından etkilenerek bir meta haline gelmiştir. Bir zamanlar insana dair olan aşkın artık kendi başına bir "değeri" vardır. Bu yanılgı insanı aşktan yabancılaştırır, aşkı-hissederek var eden öznesinden koparıp, kendi halinde bir "şey"(1)olmasına yol açar.

Tüm bunlar aşkı; haz, heyecan, hayranlık, melankoli gibi çeşitli duygulanımlara sebep olan bir filmden veya başka herhangi bir tüketim nesnesinden farksız hale getirir. Tüketim nesnelerinin ortak kaderini paylaşır aşk; tüketim yolculuğu, tükeniş yolculuğudur...

Aşkın Kurtuluşu

Özlemle anılan aşkın gerçekten varolabilmesi, insanın yabancılaştığı her şeyi -duyguları, emeği, toprağı- yeniden sahiplenmesinden geçer. Bunun için ise metalaştıran ve yabancılaştıran sistemi yıkmaktan ve insanı yeni baştan kurmaktan başka yol yoktur. Sloganda denildiği gibi;"devrim için aşk, aşk için devrim"gereklidir.Bu olmadan hayat, hep bir parça eksik kalacaktır.

(1) bkz. Şeyleşme kavramı: "Marksizmin 100 Kavramı", Dumenil vd. (Yordam Kitap, 2011).

Karma Aşklar

Mine Balman
mi_ne_mi_ne@yahoo.com

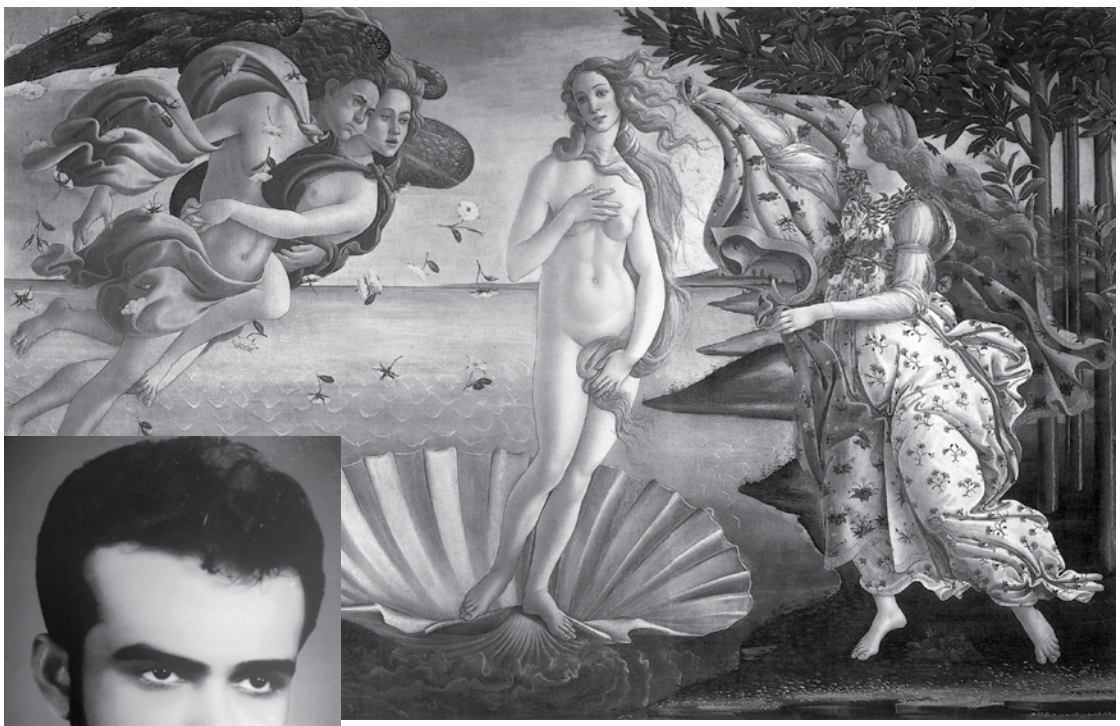

Aşk, Kıbrıs adasında yüzyıllardır çeşitli efsanelere ve hikayelere konu olmuştur. Bu efsanelere göre aşk ve güzellik tanrıçası Afrodit'in (Venüs) deniz köpüklerinden doğarak ayak bastığı bu topraklarda aşk hep tutkulu yaşanmıştır. Aşkın sınırları olmamalıdır. Sınırları denizle çizilmiş bu adanın aşkları da gökyüzünün sonsuz özgürlüğü, doğasının yeşil coşkusu, güneşin keskin yakıcılığı ve dalgaların kayaları aşındıran azmi ile harmanlanarak yaşanmalıdır.

Yürek, aşkın dil, din, ırk, renk ve cinsiyet ayırmaksızın yaşanabileceği şekilde atsa da, tarih boyunca yaşanan bazı aşkların önünde engeller çıkmıştır. Kıbrıs'ta milliyetçiliğin yükselmeye başladığı yakın geçmişte toplumsal baskı pek çok konuda olduğu gibi aşklar üzerinde de kendini göstermişti. Kişilerin kime aşık olacağına dahi karışılır olmuş, aşk kalıplar içerisine itilmişti.

İngiliz Sömürge Yönetimi döneminde 1934 ve 1959 yıllarında hazırlanmış Evlilik Yasası karma evlilikleri yasaklıyordu. 1960'ta kurulan Kıbrıs Cumhuriyeti de bir ortaklığa dayalı olsa da karma evlilikleri yasaklamaktaydı. Hem sömürge yönetimi hem de Kıbrıs Cumhuriyeti'ni oluşturan egemen öğeler aşkın birleştirici gücünden korkmuş oldukları için; iki halkı birbirinden uzaklaştırmak amacıyla yasalar hazırlamışlardır.1974'ün ardından bölünen adada Kıbrıslı Türkler Kıbrıs'ın kuzeyinde İngiliz Sömürge Yönetimi'nden kalma Aile Yasası'nı kullanmaya devam etmişlerdir. Yasada karma evlilikleri engelleyen madde, ancak 1998 yılında gerçekleştirilen tadilatla ortadan kaldırılabilmiştir. Kıbrıs Cumhuriyeti'nde yasanın değişmesi ise bir Kıbrıslı Türk'ün 2002 yılında Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nde açtığı davayı kazanmasının ardından kişilerin dinine ve etnik kökenine bakılmaksızın sivil evliliklerin yapılabilmesi kazanımını sağlamıştır.

Bugün hala tabu olarak algılanan, pek fazla dillendirilmeyen tüm yasaklamalara rağmen geçmişte Kıbrıslı Türkler ile Kıbrıslı Elenler arasında aşklar ve evlilikler yaşanmıştır. Çünkü egemenler, aşkın sevgi, dayanışma, dostluk, güven, paylaşım gibi yönlerini ne yasalarla ne de baskılarla bastırma gücüne sahip değildirler. Ancak birbirini sevenlere pek çok bedeller ödemek zorunda bırakmışlardır. Kıbrıslı Türkler ile Kıbrıslı Elenlerin ilişkilerini sürdürebilmeleri için tarafların birisi bir tercih yaparak kendi kimliğini değiştirmek zorunda kalıyordu. Din ve isim değiştirerek evlenen kişiler kendi kimliğini, dinini ve dilini koruyamıyor, kendi halkına "öteki" kalmak zorunda bırakılıyordu. Kendi halkı tarafından "ihanet" ile suçlanmanın yanı sıra, eşinin mensubu olduğu halk tarafından benimsenmek için en keskin milliyetçilerden olmak zorunda hissediyordu. İnsanlar hala kendi ailelerinde bulunan bir Kıbrıslı Elen veya Kıbrıslı Türk nene ya da dedenin varlığını bir zenginlik olarak görmek yerine gizlenecek bir sır olarak algılamaktadırlar.

Bazı faşistlerin bugün hala "Kıbrıslı Türkler ve Kıbrıslı Elenler; birbirleriyle hiç evlenmediler. Sadece üç-dört evlilik yapmış kişi vardı ki onlar da zaten kendi toplumlarında istenmediklerinden dolayı mecbur bırakılmışlardı" diyebilmektedirler. Karma ilişkiler yaşamış, evlilikler yapmış, bedeller ödemiş kişilerin hikayelerinden onlarca, yüzlerce örnek sayılabilir. Ancak farklılığından ötürü Dimitris Christodoulou'nun hikayesini biraz detaylandıracağız. Dimitris Christodoulou, Aşeritu (Güvercinlik) köyünde 1946 yılında doğmuştu. Stravroulla ile evliydi ve 4 çocuk babasıydı. Varoşa'da (Maraş) garsonluk yaparken, hemşirelik yapan Naciye ile tanıştı. Naciye'nin 12 çocuğu vardı. Birbirlerine aşık olmuşlardı. Dimitris Naciye ile evlenmek istiyordu ancak evlilikler hep dini olduğundan ötürü, evlenmeleri o kadar kolay değildi. Dimitris her şeyi göze alarak 1960'ların başında Mağusa'nın Kıbrıslı Türklerin yaşadığı bölgesine gelerek, din değiştirdi. Müslüman olan Dimitris, Mağusa'nın ortasında halkın gözleri önünde sünnet edildi. İsmi Fikri oldu. Dimitris ve Naciye'nin nişan kutlaması TMT'nin Mağusa merkez binasında gerçekleştirildi. TMT'nin lider kadrolarının yanı sıra, Rauf Denktaş da kutlamaya katılmıştı. Naciye ile Dimitris Fikri'nin Savaş ve Cem isminde iki oğulları doğdu. Dimitris Fikri ara ara ailesini görmeye "diğer tarafa" gidip geliyordu. İki halk arasında sorunlar tırmandırılırken Dimitris Fikri'nin hayatı da zorlaşmış, sürekli rahatsız ve taciz edilir hale gelmişti. Hatta oğlunun sünnet törenine bıçaklı bir saldırıya uğradığı için katılamamıştı. Törene kanlı gömleği gönderilmişti. Tüm bunların ardından Dimitris Fikri, ne Kıbrıslı Elenler ne de Kıbrıslı Türkler arasında huzurlu şekilde yaşayabileceğini anlamıştı. Varoşa'ya (Maraş) taşındı. 1974'ün Ağustos'una kadar Varoşa'da kalan Dimitris Fikri, Türk askerinin Varoşa'ya girmesinin ve Varoşa'nın tamamen boşaltılmasının ardından Ayia Napa'ya kaçmak zorunda kalmıştı. Varoşa'ya dönülebileceğine dair yanlış bir anons duyan Dimitris ve arkadaşları, döndüklerinde askerler ile karşılaştılar. Dimitris Fikri, eşi Naciye'nin akrabalarından birisi olan ve Varoşa'da asker olarak bulunan birisi tarafından alındı ve götürüldü. Dimitris Fikri'nin akibeti o günden beri bilinmiyor. Yıllar sonra Kayıp Şahıslar Komitesi'nin başlattığı kazı çalışmaları ile kemikleri aranmaktadır. Kıbrıs'ın hem güneyinde hem de kuzeyinde yaşayan çocukları tarafından verilen DNA örnekleri ile bir gömü yerinden çıkarılacak kemiklerine kimlik tespiti yapılacak olan Dimitris Fikri'nin nereye gömüleceği ise bir muammadır. Hem Kıbrıs'ın kuzeyinde yaşayan çocukları hem de Kıbrıs'ın güneyinde yaşayan çocukları babalarını kendi yanlarına gömmek istiyorlar. Ölümlere, savaşlara, milliyetçiliğe daha fazla yer olmaması gereken bu topraklarda Dimitris Fikri'nin mezarı karma aşkların bir anıtı olmalıdır.

Bir Hikaye

İlk kez aynı yatağı paylaştığım o kadının masmavi gözleri hala bana bakıyor sanki... Dipsiz bir okyanusta kaybolmak gibi...

Başak Önel
onel_basak@yahoo.com

Kıbrıs'ın -nam-ı diğer Alaşya'nın- Lefkoşa'sında, Mesarya sarısı surların içinde bırakmışım annemin rahmine tutunmayı. Şimdilerde, bakışlar burun ucundandır; dünyayı ilk kez selamladığım bu muhite. Kendi küllerini savurup umarsız, ötekinin küllerinden doğmak olağan sayılıyor şimdilerde...

Anaokul yaşına geldiğimde Girne'ye taşınmışız. Gezici bir hayat oldu benimkisi. Bugün hala devam eden yersizliğim, işte ta o zamandandır.

Anaokul... Küçücük bir kutucuktu sanki okulumuz... Çocukluğumun muzip şarkılarının çaldığı bir müzik kutusu! Giriş kapısının sağındaki duvara bir resim çizilmişti. Okula girerkenden rengarenk bir ormanın içinden selamlıyordu bizi Pamuk Prenses ve Yedi Cüceler...

Ben çok severdim Pamuk Prenses ve Yedi Cüceleri. Anaokulda her oyun saati geldiğinde kitap raflarındaki masalların arasından Pamuk'u büyük bir özenle çıkardığımı hatırlarım; oyun saatinde kitaplara dokunmak yasak olmasına rağmen. Her defasında daha büyük bir hayranlıkla bakardım sayfalardaki resimlere. Okurmuş gibi yapıp annemin hemen hergün bana anlattığı masalı kendi cümlelerimle yeniden yazardım. Arkadaşlarım etrafıma dizilir masalı dinlerlerdi.

Yine böyle bir günde öğretmen yanımıza gelip "o kız masalı, siz bunun resimlerine bakın" diyerek önümüze renksiz ve zevksiz bir kitap attı. Meğer o zamandan atılırmış erkekliğin tohumları; erkek evladı okur muydu hiç "kız masalı"? Utandığımızı hatırlıyorum. Evet, masal okuduğumuz için utanmıştık, oysa öğretmen utanmamış, yaptığının doğruluğundan emindi.

Bugün düşünüyorum da aptal denilecek saflıkta, sadece güzelliğiyle aynalara iz bırakmış bir kadının, yedi erkeğe hizmet ettikten sonra haşmetli prensin öpücüğüne teslim olmasını anlatan o masal, nasıl bir "kız masalı" olabilirdi? Peki bir öpücük, boğaza tıkanmış zehirli elmanın çıkmasına vesile olabilir miydi hiçbir sarsıntı olmadan? Yoksa prens baygın prensese öpücüğün ötesinde mi yaklaşmıştı? Baygın bir kadına bu şekilde yaklaşma hakkını erkekliği mi bahşetmişti kendisine? O değil de, neden kızı-erkeği vardı masalların? Kim karar veriyordu masalların cinsiyetine?

İlk kez aynı yatağı paylaştığım o kadının masmavi gözleri hala bana bakıyor sanki... Gözbebeğinin karasına asmak istemiştim kendimi...

İlkokul dörde kadar Girne'de gezdim çocukluğun bahçelerini. İlkokul beşe geldiğimde gözlerimi İstanbul'a açtım. Farkında değildim ya o zaman, neden sonra farkettim okulumun adının ne anlama geldiğini... Darbenin adıyla "büyüktü" okul: 12 Eylül!

Erkek çocuğuyuz biz tabi, her sabah "çakı çakmak" okunacak -ne dediğini bile bazen anlamayıp ezberden tekrar ettiğimiz- o yüce ant! Kravat muntazam bağlanmış; gömleğin bir parçası dahi çıkmayacak pantolonun dışına. Hepimiz bir örnek giyinmişiz. Hafızamı kurcalıyorum da ilk gün ödevimiz, İstiklal Marşı'nın on kıtasını ezberlemekti. Ne içindi bunca hazırlık? Nasıl bir gelecek bekliyordu

bizi? On bir yaşında askeri bir kışlanın ortasında bulmuş gibiydim kendimi... İlk kez o okulda aşık olmuştum birine. İş bu ya, ne annem babamla ne de arkadaşlarımla paylaşabilmiştim ilk aşkımı. Söyleyememiştim kimselere...

Babamın çalıştığı işten kaynaklıydı bunca gezişimiz. İki yıllıktı babamın İstanbul'daki görev süresi; ancak benim ruhum İstanbul'a sıkışıp da Kıbrıs'a dönmek isteyince, annemle babam beni Omorfo'ya halamın yanına yolladılar. Ortaokulun ilk yılını burada tamamladıktan sonra bizimkilerle birlikte yeniden Lefkoşa'ya taşındık. Liseden Lefkoşa'da mezun oldum.

Lise üçün sonuna doğruydu... Birisinin aşkı misafir olmuştu kalbime. Bunu bir süre, ne ona ne de bir arkadaşıma açıklayabildim. Kalbimin çeperlerini zorlayıp içimden taşmaya başlayınca aşk, en yakın arkadaşımla paylaşmaya karar verdim. Korkuyordum, nasıl bir tepki vereceğini kestiremiyordum. Arkadaş grubumuzun içinden biriydi aşık olduğum...

Arkadaşıma bunu söylediğim gün, yüzünde herhangi bir tepki okuyamıyordum, sadece beni dinledi. Bu yüzden nasıl hissedeceğimi bilemedim, sadece sırrımı saklamasını rica ettim. Kafasını -olumlar anlamda- sallayarak yanımdan uzaklaştı... Bir tuhaflık duygusu bürümüştü bedenimi. Oysa ben onların aşklarını dinlerken hiç de böyle olmamıştı!

İlk kez aynı yatağı paylaştığım o kadının masmavi gözleri hala bana bakıyor sanki... Korkuyordu... Korkuyordum...

Sonunda mezun olduk. İngiltere'ye gitmeme son bir ay kalmıştı. Güzel bir üniversitede istediğim bölüme kabul aldığım için epey heyecanlıydım.

Doğum günümde arkadaşlarım benim için bir parti düzenlemek istediklerini söylediler. Parti birinin evinde olacaktı. Mangal yakıp hem doğum günü kutlayacak hem de belki üniversitelerimize dağılmadan önce son kez hepbirlikte güzel bir gece geçirmiş olacaktık.

Gün geldi çattı... Geceye hazırlıklar başladı, alışverişlere gidildi. Bu arada, o güne kadar benim şu aşk meselemin esamesi okunmadı! Ne yapacağımı bilemez şekilde bu konuda tek bir kelam bile etmedim, edemedim daha doğrusu. Meseleyi bilen arkadaşım, sanki aramızda böyle bir konuşma hiç geçmemiş gibi davranıyordu.

Vakit geldiğinde parti evinde buluştuk. O da oradaydı. Aşık olduğum... Onu her gördüğümde karnıma bir kelebek sürüsü kaçmış da deli gibi kanat çırpıyor sanırdım. O gece de karnımdaki kelebek sürüsüyle derin bir mücadele içerisindeydim.

Mangallar yakıldı, yemekler yenildi, rakılar bardak bardak devrildi, şarkılar türküler söylendi... Bir süre sonra kız arkadaşlarımızın hepsi aileleri tarafından aranmış, evlerine dönmüşlerdi. Erkek erkeğe kalmıştık.

İki kişi dışarıya çıkıp geleceklerini söylediler. İtiraz ettim en başta, çünkü henüz hiçbirimizin ehliyeti yoktu. Ama çocukluk bu ya, fazla ısrar edemedim. Anne babanın evde olmaması fırsat bilinmiş, evdeki araba kelimenin tam anlamıyla kaçırılmıştı.

Bir süre sonra eve döndüler. Kapıyı açan arkadaşım alkışlamaya başladı. Bunu gören diğerleri de çıldırmış gibi alkışlıyor, bağırıyorlardı. Ne olduğunu kavramaya çalışırken içeriye bir kız girdi. Bizden en fazla iki üç yaş büyüktü. Başını öne eğmişti, dolayısıyla yüzünü göremiyordum. Arkadaşlarım bana bir hediye(!) getirmişti! İnsandan bir hediye! Gece kulübünden kiraladıkları kadını, kasabın tahtasına vurduğu et gibi savurmuşlardı önüme. Dehşete düşmüştüm! Kanımın damarlarımdan çekildiğini hissedebiliyordum. Bağırmaya başladım. Kadını derhal geri götürmelerini, bu yaptıklarının yanlış olduğunu tekrar ediyordum sürekli. Başka da bir şey çıkamıyordu ağzımdan. Kadın korkmuştu. Ancak ne benim bağırmalarıma ne de kadının yüzünden fışkıran korkuya aldırış ettiler; ikimizi de itekleye itekleye yatak odasına kadar sürüklediler ve yatağa fırlatıp kapıyı kilitlediler. İki ölü bedendi sanki yatağa düşen. Kapı kapanırken Oğuz, "Merak etme kardeşim, bu geceden sonra düzeleceksin, erkek olacaksın!" diye bağırarak gülüyordu. Oğuz... Aşık olduğum... Meğer aşkımı paylaşmaya tenezzül etmeyen sözde arkadaşım, diğerleriyle bunu konuşmuş, dalga geçmişler benimle.

Yatağa düşüp orada kaldığımız on-on beş

saniye içerisinde şoktan kurtulmaya çalışırken tek gördüğüm şey kadının bana bakan koskocaman göz bebekleriydi. O anda, odada benden başka, kocaman göz bebekleriyle yanımda duran bir seks kölesi ve darağacı kurulmuş aşkım vardı. Dışarıdan gelen kahkaha sesleri bileklerime dayanmış bir bıçak gibi acıtıyordu. Kadına korkmamasını söyleyerek doğruldum. Kapıyı yumruklamaya başladım. Ben yumrukladıkça onlar azgın bir hayvanın çıkardığı sesler gibi bir gürültü çıkarıyorlardı. Dayanamayıp ağlamaya başladığımda kadın da göz yaşlarını serbest bıraktı. Ağlama seslerimizi duyduklarında gülüşmeler kesildi. Belli ki panik olmuşlardı. Kapı açıldı. Bizi gördüklerinde, bir kez daha kafalarını kaldırıp yüzümüze bakamadılar. Kadını hapishanesine geri bıraktılar, aşkımı ipte sallantıda... Oradakilerin yüzlerine son kez iğrenerek baktım ve oradan koşar adım ayrıldım.

İlk kez aynı yatağı paylaştığım o kadının masmavi gözleri hala bana bakıyor sanki... İlk ve son kez aynı yatağı paylaştığım o kadın...

Cinsel yönelimim iyileştirilebilecek bir hastalık gibi görülüyordu büyük bir kesim tarafından. Büyüdükçe daha çok farkına varıyordum bunun. İsyan etmeyi, direnmeyi ve mücadele etmeyi öğreniyordum...

Üniversite ikinin yazında aileme cinsel yönelimimi açıklamaya karar verdim. O gün hafızama öyle bir kazındı ki, silinmesi mümkün değil bir daha... Annem ağlıyordu, üzülmüştü; ama çaresizce(!) kabullenmişti oğlunun bu durumunu. Babamsa çılgına dönmüş, "sen benim oğlum değilsin" diye bağırıyordu. İşte o an yersizliğim bir mühür gibi vurulmuştu kalbime. Yurtsuz hissediyordum...

Şu an İngiltere'de bir bankada çalışıyorum. Kıbrıs'a dönemiyorum. Memleket hasretini öğrendik ya Nazım'dan, işte bu da sürgünün başka bir türlüsü...

"Ben" olabileceğim yeri vatan bellerim ya kendime, Suriçi'nin cumbalı evleri, dar sokakları; Omorfo'nun portakal bahçeleri ve Mesarya'nın kuru ot kokusu hala rüyalarımda...

Baraka'dan KISA KISA

Hazırlayan: Pınar Piro

Bu yıl altıncısı düzenlenecek olan Uluslararası Kıbrıs İşçi Filmleri Festivali için hazırlıklara başlandı. Katılımcı örgütler festival için toplantılarını yapıyor. Önümüzdeki aylarda ücretsiz olarak gerçekleşecek olan gösterimlerle ilgili detaylı bilgilere ilerleyen tarihlerde www.baraka.cc adresinden ulaşabilirsiniz.

Okuma-Tartışma grubumuz, Ernest Mandel'in Marksizmin Tarihteki Yeri isimli kitabı bitirdi ve Marksizme Giriş isimli kitabı okumaya başladı. Her Çarşamba 18:00'damarksizimle ilgili tartışmalar yapmaya devam ediyoruz.

Sol Anahtarı albüm kayıtlarına başlamak üzere hazırlıklarını yapıyor. Yeni bestelerin de yer alacağı albümün çıktığından haberdar olmak için bizleri takip ediniz.

Baraka Tiyatro Ekibi, yaz boyunca eylemlerde ve sokaklarda çeşitli oyunlarla sahne alırken, yeni dönem çalışmalarına 17 Eylül'de başladı. Katılmak isterseniz Salı akşamları18:00'da lokalimize gelerek arkadaşlarımızla görüşebilirsiniz.

Her Cuma 19:00'da başlayan toplantılarımız devam ediyor. Gerek Baraka gerekse ülke gündemi ile ilgili söyleyecekleri olanları toplantılarımıza bekleriz.

Kütüphanemiz, birçok kitabın gelmesi ile yeniden düzenlendi. Arif Hasan Tahsin'in kitaplarından oluşan Arif Hoca Kitaplığı da kütüphanemizin en değerli köşesinde sizleri bekliyor.

Baraka aktivistlerinin gündemi takip eden makalelerini ve haberlerini www.anakadegillefkosa.org sitesinden takip edebilirsiniz.

VCD/DVD arşivimizdeki müzikal, belgesel, komedi, dram, kurmaca, vb türlerdeki filmler sürekli artmaktadır. Tüm bu filmlere basit bir üyelik işleminden sonra rahatça ulaşabilirsiniz.

Her Cumartesi, 08:00-13:00 saatleri arasında Kızılbaş'taki lokalimize gelenler, gazete-kitap okumaya, müzik dinlemeye, internetten yararlanmaya, sıcacık bir kahve eşliğinde sohbet etmeye devam ediyor.

Baraka ile ilgili tüm bilgilere www.baraka.cc adresinden, videolara da www.youtube.com/user/barakakulturmerkezi adresinden ulaşabilirsiniz.

Seçim Süreci

Baraka Kültür Merkezi olarak bileşenlerinden biri olduğumuz Toplumsal Varoluş Güçleri, seçim sürecinden %3,21 oy alarak çıktı. Geçmiş yıllara göre artış gösteren bu oran, temsilcilerimizin meclise girmesine yetmese de, mücadelenin giderek güçlendiğini göstermektedir. Kurulan hükümetin icraatlarını görmeye başladığımız bu günlerde, Baraka olarak, dün olduğu gibi bugün ve gelecekte de sokakta olmaya devam edeceğiz.

Dünya Yalnız Bizim Değil

Yıllardır ülkemiz doğasını yıpratmakta ön sıralarda ilerleyen av konusu ülke gündeminde yine yerini buldu. Bakanlar Kurulu'nun ince avı önce açıp sonra Biyologlar Derneği'nin uyarısı ile ertelemesi, tamamen kendi keyifleri için doğal ortamlarında yaşayan hayvanları öldüren avcıların tepkisiyle karşılandı. Baraka olarak yaptığımız açıklamada, yasalarla izin verilmiş olsa da her türlü ava karşı olduğumuzu vurguladık. Hayvanları, spor veya hobi adı altında katletmek insanlık dışıdır. Yaşadığımız dünya sadece bize ait değildir.

Sun-İzle-Tartış

İzle-Tartış etkinliğinde 6 Temmuz akşamı bir itfaiye aracı ile Karadenizli Koşman ve Diyarbakırlı Asya'nın uzun yolculuğunu anlatan "Yangın Var" filmini izledik. 3 Ağustos'ta ise, cezaevinde açlık grevine başlayan IRA militanlarının ve dışarıda yürekleri yanan annelerinin iç burkan gerçek öyküsünü konu alan "O Da Bir Anne" filmiyle ücretsiz film etkinliğimizi gerçekleştirdik. 7 Eylül akşamı ise, Baraka Film Atölyesi'nin üretimi olan Kıbrıs'ın "Öbürleri" belgeselinin gösterimi için Mağusa'daki izleyicilerle buluştuk. Verimli sohbetler gerçekleştirdiğimiz gecede, önceki etkinlikte belirlediğimizfilm olan "Hükümet Kadın"ın da duyurusunu yaptık. 5 Ekim Cumartesi akşamı bize katılmanızı dileriz.

Güzel Günler Göreceğiz Çocuklar

Bu yıl ikincisini gerçekleştirdiğimiz Baraka Yaz Kursları 20 Temmuz akşamı düzenlenen şölen ile son buldu. "Güzel Günler Göreceğiz Çocuklar" sloganı ile çıkılan yolda, her gün birbirinden güzel etkinliklerle dolu dolu geçti. Şölen akşamı birbirinden ilginç deneylerin yanı sıra etkileyici bir konser ve ağaçları anlatan bir dramatizasyon da sahnede renk bulurken, en güçlünün insan olduğunu kısa bir tiyatro ile anlattı bize, kendileri küçük ama kalpleri kocaman olan çocuklarımız. Kurslarımız gelecek yıllarda da çeşitlenerek devam edecek.

Savaş Değil Barış

1 Eylül Dünya Barış Günün'de, sokaklardaolmak daha da anlamlıydı bu yıl.İçinde yaşadığımız topraklarda yıllardır barışa hasret yaşarken, tüm dünyayı sarsacak yeni bir savaşın tedirginliği ile çıktık bu yıl sokaklara. "Aşk, Toprak, Özgürlük" diyerek, bu dünyaya ait toprakların savaşlarla bölünemeyeceğini, toprağın sınırtanımaz aşklarla yaşayabileceğini ve barışın ön koşulu olan özgürlükle yeşereceğini haykırdık. Lefkoşa Terminali'nden kortej oluşturarak Kuğulu Park'a yürüyüp diğer tüm örgütlerle buluştuk ve ara bölgedeki mitinge katıldık. Savaş çığırtkanlığı yapan üsleri adamızda istemediğimizi hep bir ağızdan bir kez daha vurgulayarak, "Barış Bizlerin Ellerindedir" dedik.

Omorfo Çöplüğü

Açık çöplüklerin salt varlığı bile fazlasıyla zararlıyken, çöplüklerde çıkan yangınlar zararın kilometrelerce yayılmasını da kolaylaştırmaktadır.Omorfo'da çevreye ve insan sağlığına zarar veren çöplük sorunu ile ilgili olarak, çevreye duyarlı Omorfolu kişilerle birlikte 16 Temmuz'da Turizm, Çevre ve Kültür Bakanlığı önünde bir basın açıklaması gerçekleştirdik. Basın açıklaması öncesinde Bakanlığa yazılan ve bölge halkının da imza topladığı dilekçeyi Bakan'a ileterek sorunu aktardık.

Diren Kıbrıs

Özgür ve bağımsız bir Kıbrıs için, DKB, BKP ve Pir Sultan Abdal Kültür Derneği ile birlikte, Türkiye askeri çıkartmasının 39'uncu yıl dönümü olan 14 Ağustos'ta işgal karşıtı bir eylem gerçekleştirdik. "Diren Kıbrıs" ismi ile yapılan eylemde, ülkemizin önemli değerleri Yaşar Ersoy ve İsmail Işılsoy şiirleri ile, Baraka Tiyatro Ekibi ise kısa bir oyun ile sahne alırken, Arda Gündüz, Grup Baria ve Sol Anahtarı da şarkıları ile işgale karşı ses verdiler. Türkiye'den gelen Marsis Grubu da şarkıları ile eylemin enerjisini daha da artırdı. Etkinlik boyunca, bağımsız bir Kıbrıs için, zaferlerimizin ve yenilgilerimizin bize ait olacağı bir yaşam için İSYAN-DEVRİM-ÖZGÜRLÜK sloganları atıldı.

Kıbrıs'ın "Öbürleri"

Baraka Film Atölyesi'nin dördüncü üretimi olan Kıbrıs'ın "Öbürleri" sonuca ulaştı ve gösterimleri adamızı dolaştı. Ülkemizdeki göçmenlerin yaşadıklarını konu alan belgesel 24 Ağustos'ta Lefkoşa, 31 Ağustos'ta Omorfo ve 7 Eylül'de de Mağusa'da gösterildi. Tamamen kolektif bir çalışmanın ürünü olan ve gelecek için önemli bir kayıt niteliği taşıyan bu belgeselimiz, bölgelerde halkımızın beğenisini ve takdirini gördü. Ancak yine aynı belgeselin, Kültür Dairesi değerlendirme komisyonu tarafından yapılan incelemeler sonucunda, sanatsal öğeler taşımadığı belirtildi. Bizler hem böylesine önemli üretimler yapmaya hem de kendini sanat bekçisi ilan edenlere karşı mücadele etmeye devam edeceğiz. Kıbrıs'ın "Öbürleri" ve diğer bir Film Atölyesi belgeseli olan Asimilasyon Üçlemesini içeren DVDyi Baraka aktivistlerinden ve çeşitli kitap evlerinden temin edebilirsiniz.

Baraka 8. Yaz Kampı

Bu yılsekizincisidüzenlenenyazkampını, 15-19 Ağustostarihleriarasındaakatu'da (Tatlısu) gerçekleştirdik. Ellininüzerinde Baraka dostuveaktivistininkatıldığıkampdörtgecebeşgünsürdü. Kamp programında panel forum, katılımlı-doğaçlamatiyatroetkinliği, satranç, andrezvetavlaturnuvaları, konser, katılımlımüziketkinlikleri, sahiltemizliğigibifaaliyetleryeraldı.Dörtgününardındanbirçokkonudabilgialışverişiyapmış, bolbolsohbetetmiş, eğlenmişveiyicedinlenmişolarak, etkinliklerimizekaldığımızyerdendevamediyoruz.

KTHY Unutulmayacak

19 Temmuz 2011'de TC Başbakanı Erdoğan'ın ülkemizi ziyareti sırasında yaşanan polis şiddeti yıldönümünde eski KTHY binası önünde bir kez daha protesto edildi. Baraka Kültür Merkezi'nin çağrısıyla gerçekleştirilen eyleme Devrimci Komünist Birlik (DKB), Birleşik Kıbrıs Partisi (BKP), Pir Sultan Abdal Kültür Merkezi ve Toplumcu Demokrasi Partisi Gençlik Örgütü destek vererek, ortak metne imza attı. Eyleme ayrıca KTÖS ve KTOEÖS da katılarak destek verdi. KTHY binası önünde atılan "imamın ordusu yıldıramaz bizleri", "bu memleket bizim biz yönetelim", "Ankara elini yakamızdan çek" ve "halkız haklıyız kazanacağı" sloganları ile, AKP faşizminden korkmadığımızı belirterek hodri meydan dedik.

Kara Leke

Adamızyinekarabirlekeyebulandı. Kalecik'teki AKSA ElektrikSantrali'neyakıtgetirenbirgemiden 100 tonayakın petrol denizeaktı. Felaketesebepolanşirket, hiçbirönlemalmadığıgibidevletyetkililerinihaberdaretmegereği bile duymayarak, özelbirşirketin ne kadarduyarsızveumursamazolabileceğinibirkezdahagösterdi.Baraka olarak DKB ileyaptığımızortakaçıklamaylayaşananınbirfelaketolduğunuvebununiçinhesapsoracağımızıbildirdik.İlerleyengünlerde de birçokörgütveduyarlıkişilerlebirlikte AKSA şirketininönünegiderek de protestogerçekleştirdik.Denizimizdeki petrol temizlemeçalışmalarıdevamederkensorumluşirketiçinsoruşturmasüreci de ilerliyor.

Savaşa Hayır

Suriye'ye askeri müdahaleyi ve bu müdahalede İngiliz Üsleri'nin kullanılmasını protesto etmek amacıyla 30 Ağustos'ta, birçok örgütle birlikte bir yürüyüş düzenleyip önce İngiliz Elçiliği ardından da Amerikan Temsiliciği önünde eylem gerçekleştirdik. Baskıcı Esad rejimine karşı çıkarken onun yerine emperyalist müdahaleleri ve işgalleri de desteklemediğimizi açıkladık. Kıbrıs'ın iki yanındaki yönetimlere, adamızı ve dünyayı kan gölüne dönüştürmemek için böylesi bir savaşa taraf olunmaması, adadaki üslerin kullandırılmaması, hava sahasının açılmaması çağrısında bulunduk.

Arif Hoca Kitaplığı

Kütüphanemiz, katılan yeni kitaplarla daha büyük bir anlam taşımaya başladı. Arif Hasan Tahsin'in hayatı boyunca okuduğu kitapların bir kısmı, daktilosu ve faks makinesi, eşi Armağan Karal Desem tarafından kütüphanemize bağışlandı. 14 Eylül akşamı açılışı yapılan kitaplığa erişmek isteyen herkesilokalimize bekleriz. Arif Hocamız, kitapları ile kütüphanemizde yaşamaya ve bize destek olmaya devam ediyor.

4 Ekim: Dünya Hayvan Hakları Günü
5 Ekim: Dünya Öğretmenler Günü
10 Aralık: Dünya İnsan Hakları Günü
23 Kasım 1170 (MÖ): Tarihi kayıtlara geçen ilk grev gerçekleştirildi. Mısır'da piramit işçileri işi bıraktı.
17 Aralık 1830: Güney Amerikalı Direnişçi Simon Bolivar öldü.
24 Kasım 1859: Darwin'in "Türlerin Kökeni" çalışması yayınlandı.
15 Aralık 1890: Amerikan yerli kabilelerinden Titan Dakotaların şefi Oturan Boğa, ABD'liler tarafından öldürüldü.
Aralık 1914: Almanya parlamentosunda 1. Paylaşım Savaşı bütçesi için yapılan oylamada yalnız Karl Liebknecht "hayır" oyu verdi.
7 Kasım 1917: SSCB'nin kurulmasına neden olan Ekim Devrimi gerçekleştirildi.
18 Ekim 1920: Türkiye Komünist Fırkası kuruldu.
31 Ekim 1922: Faşist Mussolini İtalya başbakanı oldu.
5 Ekim 1934: İspanya İç Savaşı başladı.
15 Kasım 1934: Çin'de Uzun Yürüyüş başladı.
20 Ekim 1935: Çin'de 6 bin millik Uzun Yürüyüş sona erdi.
8 Kasım 1938: Almanya'da Yahudilere karşı toplu saldırı başladı.(Kristal Gecesi)
7 Aralık 1941: Japonya, ABD donanmasına saldırı düzenledi. ABD 2. Paylaşım Savaşı'na resmen girdi.
27 Aralık 1945: Dünya Bankası kuruldu.
29 Kasım 1947: BM, Filistin toprakları üzerinde biri Arap öteki ise Yahudi iki devlet oluşturulması kararını aldı.
30 Aralık 1947: Romanya'da Halk Cumhuriyeti ilan edildi.
1 Ekim 1949: Çin Halk Cumhuriyeti kuruldu.
14 Kasım 1950: Orhan Veli Kanık Ankara'da Belediye'nin açtığı bir çukura düşmesi sonucu hayatını kaybetti.
1 Kasım 1952: ABD ilk hidrojen bombasını patlattı.
1 Kasım 1954: Cezayir Bağımsızlık Savaşı başladı.
24 Ekim 1956: Nasr, Süveyş Kanalı Ortaklığını millileştirme kararı aldı.
1 Kasım 1956: Macaristan'ın Varşova Paktı'ndan çıkması üzerine SSCB Macaristan'ı işgal etti.
25 Kasım 1956: Aralarında Che ve Fidel'in de bulunduğu 82 devrimci Küba'ya gitmek üzere Granma isimli yatla Meksika'dan ayrıldılar.
2 Aralık 1956: Küba'da aralarında Fidel Castro ve Che'nin de bulunduğu gerilla birliklerinin Granma çıkarması gerçekleştirildi.
10 Kasım 1965: Çin'de "Kültür Devrimi" başladı.
17 Aralık 1965: Türkiye Fikir Kulüpleri Federasyonu kuruldu.
25 Ekim 1966: ABD'de Kara Panterler Partisi kuruldu.
9 Ekim 1967: Che, Bolivya'da öldürüldü.
10 Ekim 1969: Fikir Kulüpleri Federasyonu (FKF); DEV-GENÇ adını aldı.
29 Kasım 1971: THKP-C lideri Mahir Çayan ve arkadaşları askeri cezaevinden firar ettiler.
17 Kasım 1973: Yunanistan'da Politeknik Direnişi başladı.
24 Aralık 1978: Kahramanmaraş Katliamı yapıldı.
24 Aralık 1979: (Kızıl) Rudi Dutschke öldü.
27 Aralık 1979: SSCB Afganistan'ı işgal etti.
13 Aralık 1980: 17 yaşındaki Erdal Eren yaşı büyütülerek idam edildi.
8 Aralık 1987: Filistinliler intifada hareketini başlattı.
9 Kasım 1989: Soğuk Savaşı bitiren olay kabul edilen Berlin Duvarı yıkıldı.
6 Aralık 1998: Venezuella'da, Hugo Chavez devlet başkanı seçildi.
30 Kasım 1999: Seattle, ABD'de DTÖ zirvesi gerçekleştirildi. Büyük çaplı protesto gösterileri yapıldı.
16 Kasım 2000: Ahmet Kaya öldü.
18 Aralık 2005: Bolivya'da MAS lideri Evo Morales devlet başkanlığına seçildi.

Bellek

Venezuela'da Garip Bir Devrim

Mustafa Keleşzade
mustafa-keleszade@hotmail.com

20. asrın sonu,içinde bulunduğumuz asrın ise başıydı. Kapitalizmin zafer naraları atmaktaydı. Çift kutuplu dünyanın sol kutbu Sovyetler Birliği çökmüştü. Tarihin sonunun geldiği ilan ediliyor, kapitalizmin sonsuza kadar sürecek galibiyeti kutlanıyordu. Geriye kalan, Küba gibi "sosyalist artıklarının" yok oluşunu hızlandırmak için ise, ne gerekiryorsa yapılıyordu.

Fakat tarih, durmadığını ve akmaya devam edeceğini belli etmekte gecikmedi. Marx amca yine dünyaya göz kırptı ve bize yine Komünist Manifesto'nun daha ilk satırında yazdıklarını yani tüm insanlık tarihinin sınıf savaşımları tarihi olduğunu ve içinde bulunduğumuz dönemin sınıfsız bir toplumla kapanabileceğini hatırlattı.

Çoğunluğun fakirin de fakiri, azınlığın ise zenginin de zengini olduğu bir coğrafyada, hiç beklenmedik bir anda, hiç beklenmeyen bir şey oldu. 6 Aralık 1998'de gerçekleşen Venezüela seçimlerinde sandıklardan Beşinci Cumhuriyet Hareketi'nin adayı Hugo Chavez Frias yüzde 56'lık bir halk desteğiyle çıktı.

Hugo Chavez Frias, yedi çocuklu yoksul bir ailenin ikinci çocuğu olarak 1954'de dünyaya geldi. Zor koşullarda temel eğitimini tamamladı ve 17 yaşında askeri akademiye girdi. Bir subay olarak okuldan mezun oldu ve 1976 senesindegöreve başladı.

Bu yıllarda şans eseri hurda bir arabada bulduğu kitaplarla Marx, Mao, Lenin gibi teorisyenlerin fikirleri ile tanıştı. Bu fikirler; ülkesinde var olan zengin-fakir arası uçurum ile de birleşince sol görüşü benimsemesi uzun sürmedi.

Bu dönemde genç bir subay olarak çevresinde, sahip olduğu görüşleri örgütlemeye başladı. Savunduğu görüş, tarihi ortak olan Latin Amerika halklarını ezenlere karşı birleştirecek bölgesel bir devrimdi. Bu düşünceye 19. Yüzyıl Güney Amerika devrimci lideri Simon Bolivar'dan etkilenerek ulaştı. Nitekim asker içerisinde örgütlenmesinin sonucu olan "Bolivarcı Devrim 200" hareketi de adını bu liderden almaktaydı.

Bu hareket en önemli eylemini 1992'de mevcut hükümetin yolsuzlukları ve emperyalizme teslimiyetçi politikalarına karşı bir darbe girişimi ile gerçekleştirdi. Girişim çok kısa sürdü ve yenilgiye uğradı. Fakat bu durum Chavez'in ilk kez geniş çaplı kitlelerce fark edilmesini sağladı. Hapse girmeden hemen önce yayınladığı TV kaydı ile amacını anlattı ve darbenin sorumluluğunu üstlendi.

Fakat Chavez hapisteyken ülkedeki sınıfsal uçurum genişlemeye devam etti. Petrol zengini Venezuela'da halkın yoksulluğu giderek artıyordu. Bu durum ise öfkeye ve örgütlenmeye dönüştü. Bu örgütlenmeler de Beşinci Cumhuriyet Hareketi adıyla şekillendi. Afla serberst kalan Chavez ise bu hareketin liderliğine geldi. Sene 1998'e geldiğinde ise eski başarısız darbeci Chavez, bir halk hareketi lideri olarak seçimlerden galibiyetle çıktı.

Darbeciden Popülist Lidere

Chavez'i incelediğimizde inançlı ve inatçı, aynı zamanda da sempatik bir figürle karşılaşırız. İnandığı dava uğruna elinden gelen her şeyi yapan popülist bir figür. Tarihe baktığımızda, hatta çevremize baktığımızda Chavez'e benzer birçok figür görebiliriz. Tabi bu figürlerin çok azının başarılı olduğunu da görebiliriz. Chavez'in başarısının altında yatan Chavez'den çok daha önemli bir etken vardı.

Örgütlü Bir Halkın Devrimci Gücü

Chavez'in lideri olduğu 5. Cumhuriyet Hareketi, bir çok alan örgütünün desteği ile bulunduğu noktaya geldi. Topraksız köylü hareketi, şehirde ve kırda yaşayan yoksulların oluşturduğu hareketler ve gençlik hareketi bunlardan bazılarıydı.

Seçim galibiyetinin ardından Chavez, halkına verdiği sözlerin en önemlisini yerine getirmeye başladı. Yani yönetimi halka devretmeye. İlk iş olarak mevcut liberal demokrat baskıcı anayasa yerine, halkıyla beraber yeni bir anayasa şekillendirmeye başladı. Yoksulların kendi anayasalarını yapmaları önündeki en önemli engeli, yani okuma yazma sorununu gerçekleştirilen çalışmalarla ortadan kaldırdı. Chavez yönetimi öncesi okuma yazma bilmeyen halk, kendi oluşturduğu anayasayı madde madde sayabilen ve sahiplenen bir noktaya geldi.

Bunun dışında ise yönetiminin ilk yıllarında Chavez çok basit, fakat etkili bazı işler yaptı. Özel sektör için çalışan devlet petrol kurumunun yönetimini ve sistemini değiştirerek, gerçek anlamada kamusal bir kurum yarattı. Petrolden gelen gelirin yabancı şirketler için değil, halk için kullanılmasını sağladı. Kamusal eğitime yatırımlar yaptı. Sağlık sistemindeki sorunları gidermek için Küba ile petrol karşılığı doktor anlaşması yaptı. Bu sayede Venezuela'da neredeyse en ücra yerlere dahi sağlık hizmeti sağladı. Ayrıca yoğun ambargolar altında ezilen Küba'ya bir nefes oldu.

2002 yılına gelindiğinde ise emperyalizm, artık Chavez yönetimine bir son vermeye karar verdi. Bunun için ise büyük medya şirketlerini ve ayrıcalıkları elinden alınan zengin azınlığı kullandı. Tamamı ile dış sermaye temsilcisi büyük televizyon kanalları Chavez "diktatörlüğüne" karşı büyük bir saldırı kampanyası örmeye başladı. Özgürce yaptıkları yayınlarla Chavez'in zulmünü ve baskıcılığını anlatmaya başladılar. Medyadan etkilenen kesimlerin sokağa çıkması ile domino taşları devrilmeye başlandı. Sonuç olarak ise gerçekleşen askeri bir darbe Chavez'i yönetimden aldı ve yine hapse yolladı.

Darbenin üzerinden saatler geçmeden medya kuruluşları darbeyi nasıl organize ettiklerini anlatarak övünmeye başlamıştı bile. ABD neredeyse daha kurulmadan yeni hükümeti tanıdı. Fakat ardından işler bekledikleri gibi gitmedi. Halk kendi tırnakları ile kazıyarak oluşturduğu yeni düzeninden ayrılmak niyetinde değildi. Yeni sistemdeki haklarını biliyordu ve bundan vazgeçmeyecekti. Darbe duyulur, duyulmaz sokağa çıkma yasağına rağmen milyonlarca insan sokaklara döküldü. Halk devrimine sahip çıkıyordu. Darbeden kırksekiz saat sonra halk; iktidarı kendi temsilcilerine iade etmiş durumdaydı. Venezuela halkı artık yeni bir yönetime değil, kendisine ait bir devrime ve iktidara sahipti.

Chavez'i Venezuela ve Latin Amerika halkı bu sene kaybetti. Devrim ise hala sürüyor.Medya tröstleri ise hala devrimi yok etmek için özgürce yayınlarını sürdürüyor. Fakat gerçek özgürlüğü tatmış Venezuela halkı hiç de iktidarı terk etme niyetinde değil gibi duruyor.

Eski bir darbeci ve ardından da seçimle iktidara gelmiş popülist bir lider olan Chavez'i günümüzde bazı sol yapılar sosyalist olarak kabul etmemekte. Venezula'da yaşanan gerçektende hiç bir eski sol kalıba sığmıyor.Fakat Venezuela'da yaşananın ne olduğuna bizlerin karar verme yetkisi olduğunu hiç sanmıyorum.

Yaşananların ne olduğu ve ne yarattığı sorusunun cevabını şüphesiz yoksul bir Venezuelalı Bolivyalı, Brezilyalı, Arjantinli, Kübalı, ya da Güney Amerika'daki her hangi bir ezilen rahatlıkla verebilecektir. Bizlerin yapabileceği ise Venezuela Devrimi'ne bakarak kendimiz için dersler çıkarmaktır.

“İşte benim ülkemin gençleri, işte benim halkım”

Bellek

Kıbrıs Türk Amme Memurları Sendikası’nın (KTAMS) kuruluş yıldönümü sebebiyle sendikanın genel başkanı Ahmet Kaptan ile bir söyleşi gerçekleştirdik. Bizlerin ricasını kırmayarak söyleşi gerçekleştiren Ahmet Kaptan’a çok teşekkür ederiz.

Kamil İpçiler
kamil.ipciler@gmail.com

KTAMS ne zaman kuruldu, hangi şartlarda kuruldu, ilk adı neydi?

14 Kasım 1956 yılında, İngiliz Sömürge Yönetimi döneminde, özellikle Kıbrıslı Türklerin kamuda yaşadığı sıkıntılarda, işe girişlerinde, tayin ve terfilerde, maaşlarındaki düşük oranda ve lojman ihtiyaçları gibi konularda 8 arkadaşın bir araya gelmesi ile “Kıbrıs Türk Memurin Cemiyeti” olarak kuruldu.

Kurulduğu günden itibaren hedef ve amaçları, mücadelesi hep ayni mantık çerçevesinde olmuştur. Tabii ki günün koşullarına göre mücadele şekli değişmiş ama ana çerçeve değişmemiştir. Bunun en önemli sebebi memur sorunları ile toplum sorunlarını ayırt etmeden, bütünleşmiş şekilde irdeleyip çözüm mücadelesi vermekti. İlerleyen zaman içerisinde Kıbrıs’ın ikiye bölünmesinden sonra, adanın yeniden birleştirilmesini de hedefleri arasına aldı.

İlk kurulduğu zaman 600 üyesi olan sendikamız bugün 4000 üyeye sahiptir. Örgütlülük olarak en fazla sayıya sahip sendikayız, fakat bu sayı dahikamuda çalışanların sayısına bakıldığı zaman yeterli değildir. Çalışanların örgütlülük oranının yüzde 46’sıdır.Örgütlülük oranının düşük olması kamunun siyasetin oyuncağı haline getirilmesinin bir sonucudur.

KTAMS’ın Kamu-Sen’den farkı nedir?

Önce ana sendika olmasıdır. Kurdurulmuş bir sendika değildir. Hiçbir kesimin siyasi hegemonyası altına girmemiştir. Kamu-Sen’in -bugün için değil kurulduğu zaman için söylüyorum- 1970’lerde, KTAMS’ı bölmek için UBP’nin belli çevreleri tarafından kurdurulduğunu görüyoruz.

Ayrıca biz Kıbrıs’ta barışı, federal bir Kıbrıs’ı savunurken, Kamu-Sen iki devletli, yani ayrılmış bir Kıbrıs’ı savunuyor.

Yıllardır rol aldığınız mücadele içerisinde sizi demoralizeeden bir durum oldu mu?

Sendikadaki aktif görev alışımda 23 yılımı tamamladım. Yani kamudaki ilk günümden beri sendikalıyım. Hayatın her alanında mücadelenin gerekliliğini savunuyorum ve örgütlü mücadeleye inanıyorum. Kişisel bazlı mücadele ile başarılı olunabileceğine inanmıyorum. Örgütlü mücadelenin olduğu yerde demokrasi vardır ve hakların gasp edilmesine karşı bir direniş vardır.

Beni en çok üzen nokta, mücadelenin içerisinde olan insanların, daha sonra seçildiği, bir yerlere geldiği zaman söylemlerinin,pratiğinin değiştiğini görmemdir. Koltuk insanı bu kadar mı değiştirir? Ümidimi en çok kıran nokta budur.

Peki sizi ümitlendiren bir durum var mı?

Ben şu anda görüyorum ki, yeni yetişen bir genç nesil var. Ülkenin kötüye gidişinin farkında, göç etmelerine neden olan zemininin nasıl hazırlandığının farkında. Demokrasinin katledilişinin farkında. Bunlar karşısında mücadele ettiklerini, dayak yedikleri zaman dahi yılmadıklarını gördüğüm zaman “işte benim ülkemin gençleri, işte benim halkım” deyip de mutlu olabiliyorum. Mücadele ruhlarını çok çok seviyorum.

5 Kasım 1914: İngiltere Kıbrıs’ı ilhak etti.
1 Ekim 1947: Kıbrıs Türk İşçi Birlikleri Kurumu’nun aylık dergisi İŞÇİNİN YOLU ŞAŞMAZ yayınlandı.
28 Kasım 1948: Kıbrıslı Türk Yukarı Sınıfı “adil İngiliz idaresi”nin devamını talep eden bir miting gerçekleştirdi.
20 Ekim 1950: Makarios, Kıbrıslı Elen Ortodoks Kilisesi’ne başpiskopos seçildi.
14 Aralık 1955: İngiliz Valisi AKEL’i ve İnkılapçı Gazetesi’ni kapattı.
14 Kasım 1956: KTAMS kuruldu.
19 Aralık 1956: İngiliz Sömürgeler Bakanı Lennox Boyd’un, Avam Kamarası’nda “Taksim” seçeneğine işaret etmesinin ardından, Türk Başbakanı Adnan Menderes 28 Aralık 1956 tarihinde Taksim’in Türkiye tarafından benimsenebileceğini söyledi. Böylece, TC Hükümeti, İngiltere’nin teşvikiyle Taksim tezine sahip çıktı.
27 Ekim 1957: Denktaş İngiliz Sömürge Savcılığı’ndan Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonu Başkanlığı’na getirildi. 50 yıllık hanedan başladı.
29 Kasım 1957: TMT’nin ilk bildirisi yayınlandı. Bu bildiride Kıbrıslı Türklere emirlere itaat etmesi talimatı verildi.
30 Kasım 1963: Makarios, KC Anayasası’na yönelik 13 maddelik değişiklik önergesini sundu.
21 Aralık 1963: Kıbrıs’ta iki halkın fiziki olarak ayrılmasına varacak çatışmalar başladı.
28 Aralık 1967: Geçici Kıbrıs Türk Yönetimi kuruldu.
27 Aralık 1970: CTP kuruldu.
7 Ekim 1973: Makarios’a ikinci süikast girişimi de başarısız oldu.
20 Ekim 1973: Tıp-İş kuruldu
30 Aralık 1976: Dev-İş kuruldu.
7 Aralık 1977: Kıbrıslı Türk Muharrem Özdemir Türkiye’de verdiği mücadele sırasında faşistler tarafından öldürüldü.
22 Kasım 1978: Kıbrıslı Türk Ercan Turgut Türkiye’de verdiği mücadele sırasında öldürüldü.
23 Kasım 1978: İstanbul’daki Kıbrıs yurtları kapatıldı ancak Ankara’daki devrimci öğrenciler bir hafta kadar süren bir direniş gerçekleştirdi.
15 Kasım 1983: KKTC ilan edildi.
Aralık 1984: GÖSAB kuruldu.
Kasım 1985: Des-Der kuruldu.
16 Aralık 1986: Narenciye Kesim Ekipleri Birliği Lefkoşa’da bir yürüyüş gerçekleştirdi.
Ekim 1988: Kıbrıs Devrimci Yüksek Öğrenim Gençliği yayın organı “Somut” yayınlanmaya başladı.
30 Ekim 1989: Yeni Kıbrıs Partisi kuruldu.
15 Ekim 1990: Kıbrıs Türk Halk Hareketi adlı örgüt CTP ve Özgürlük’e bombalı saldırıda bulundu.
Kasım 1990: KDYÖG yayın organı Somut’un son sayısı yayınlandı.
Ekim 1994: DAÜ ÖTK seçimleri “Özerk-Demokratik-Parasız-Bilimsel Üniversite” talebiyle boykot edildi. Seçimlere katılım %20 civarında gerçekleşti.
Aralık 1997: Bağımsız Gençlik Platformu yayını ÇATI’nın 6. ve son sayısı yayınlandı.
Ekim 1998: “Seselim” dergisinin 6. ve son sayısı yayınlandı. 7. sayı hazır olduğu halde AVRUPA gazetesini ele geçiren oportunist anlayış tarafından yayımdan kaldırılınca, devrimci gençlik gazeteden ayrıldı.
22 Kasım 2005: Özker Özgür öldü.

kütüp-ha!-ne?
Ben okudum, pek hazettim

Mandarinler...

Firuzan Nalbantoğlu
firuzannalbantolu@gmail.com

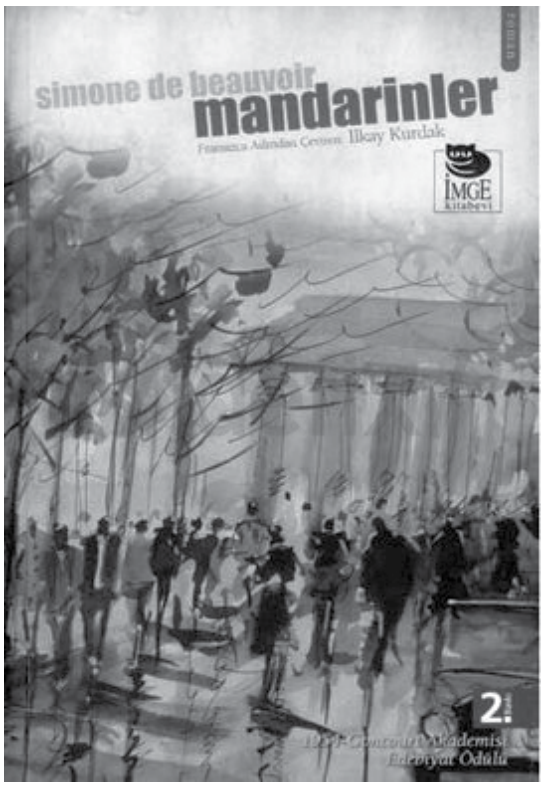

Fransız yazar, entelektüel, varoluşçu filozof ve feminist, Simone De Beauvoir'in, Fransız solu, Feminizm ve 68'liler hareketinde yadsınamaz bir yeri var. Fakat bu yazının konusu, Beauvoir'in, Fransız solundaki önemi ya da varoluşçuluğu değil tabi… Bu yazının konusu, Beauvoir'a Fransa'nın en önemli edebiyat ödülü olan 'Goncourt' ödülünü kazandıran, içinde, Albert Camus'tan, Andre Malraux'a, Boris Vian'dan, Sartre ile kendisinin yaşadığı aşka kadar, dönemin Fransız entelektüel ve düşünürlerinin hayatlarını, daha doğrusu yaşadıkları aşkları ve dönemin Fransız solunu da anlatan 'Mandarinler' romanı…

"Aşk" ve "özgürlük"…

"Mandarinler" Beauvoir'in, 1954 yılında, İkinci Paylaşım Savaşı'nın hemen ardından yayınlanan ve özellikle Fransız "entellektüelleri" arasında çok ses getiren, en çok bilinen romanlarından. Kitap, Sartre ve Beauvoir'in arasındaki ilişkiyi, yakın çevrelerindeki filozofların özel hayatlarını ve Beauvoir'in, romanını ithaf ettiği, Amerikalı yazar Nelson Algren'le yaşadığı aşkı anlatıyor. Bu romana, salt bir "aşk" romanı diyemeyiz. Roman temelde, toplumun bize dayattığı "aşk"ı ve "özgürlüğü" tartışıyor. Bununla beraber, İkinci Paylaşım Savaşı'nın ardından, genelde savaş sonrası Avrupa'sı, özelde de Fransız solunu ve Fransız enetellektüellerinin sola ve soğuk savaş döneminde yapılanlara karşı yaşadıkları açmazları ele alıyor. Roman tam da bu sebeplerle bence hala güncelliğini koruyan ve zevkle okunabilen bir eser. Avrupa soluna, 68 hareketine, soğuk savaş dönemi Fransız "entelijansiyası"na ilgi duyuyorsanız, bu kitap okumanız gerekenler arasında. Tabi bu kitaptan size Albert Camus'un "varoluşçuluğunu ya da Beauvoir'in varoluşçu feminizmini derinden tartışmaya açmasını beklemek yanlış olur. Ama edebi açıdan zayıf bir kitaptır demek de çok ağır bir eleştiri olur.

Farklı karakterlerin yaşadığı, birden çok aşk ilişkisi…

Gerçek hayatlar üzerine kurulan bir "Roman a clef" olan bu kitap, birbirleriyle çok yakın ilişkileri olan bir grup Fransız entelektüelinin, İkinci Paylaşım Savaşı'nın bitimi ile 1950'lerin ortalarına kadar olan hayatlarını takip ediyor. Kitabın adı olan "Mandarinler", Çin İmparatorluğu döneminde, imparator tarafından atanan, günlük devlet işlerini yürüten ve İngilizce'de "Scholar-officials" olarak adlandırılan kişilere denirdi. Song Hanedanlığı'ndan, Quing Hanedanlığı'na kadar olan dönemde faaliyet gösteren bu kişiler, çoğunlukla iyi eğitimli ve üst tabakaya mensup bilginlerdi. Mandarinler, çok sıkı kamu hizmeti sınavlarını geçerek, akademik dereceler elde ediyorlardı. Bu "bilim-bürokratları kaligrafi ve Konfüçyüsçü metinlerde uzmanlaşmış ve o dönemin Çin politikasına hakim kişilerdi. Beauvoir'in romanındaki dönemin karakterleri, kendilerini, İkinci Paylaşım Savaşı sonrası, politik ortamı etkileme çabalarında, beceriksiz "Mandarinler" olarak görüyorlar. Beauvoir'in diğer çalışmalarında olduğu gibi, bu kitapta da, feminizm, varoluşçuluk ve kişisel ahlak, karakterlerin sadece entelektüel ve politik ortamına değil, kendi aralarındaki değişken ilişkilerine de yön veriyor. İşte bu kişisel ilişkiler yumağında, bu kişilerin aşk ve cinsel hayatlarına da değiniliyor. Bu romanda, tek bir aşktan bahsetmek mümkün değil. Farklı karakterlerin yaşadığı birden çok aşk ilişkisi, ayrıntılı bir biçimde okuyucuya sunuluyor.

Karakterler

Karakterlerden Henri Perron, Fransız, filozof, gazeteci ve Nobel ödüllü yazar Albert Camus olarak düşünülmüş. Perron, sol eğilimli bir gazete olan L'espoir'in editörlüğünü yürütüyor. Önceleri bir şarkıcı olan Paul ile on yıllık bir ilişkisi var. Önceleri ona aşık fakat bu mutsuz bir bağlılığa dönüşmüş durumda. Henri kendisini, yazar olarak görüyor ve politik alana fazlaca bulaşmasıyla ilgili olarak, kendi kendiyle adeta boğuşuyor.

Jean-Paul Sartre olarak kabul edilen Robert Dubreuilh, komünist olmayan, liberal eğilimli siyasi grup SRL'nin kurucu lideri. Henri'nin edebi başarısında kısmen sorumlu ve ikisi çok yakın iki arkadaş.

Anne Dubreuilh, Beauvoir'in kendisi olarak kabul ediliyor. Anne, Robert'in karısı ve bir psikanalist. Amerikan yazar Lewis Brogan ile "aşk ilişkisi" var. Kadının, diğer karakterler üzerindeki yansımaları, metnin temelini oluşturuyor.

Paul Mareuil, Henri'nin kız arkadaşı. Henri ile olan ilişkisine hastalık derecesinde bağlı. Henri'nin ilerleyen dönemlerdeki kayıtsızlık, kızgınlık ve hatta nefretine rağmen, onunla olan ilişkisini sonlandırmamakta kararlı. Bu ilişki ile ilgili ciddi hezeyan ve paranoyalar geliştirir ve sonunda, tıbbi tedaviye başvurmak zorunda kalır.

Nadiane Dubreuilh, Anne ve Robert'in kızlarıdır. Erkek arkadaşı Diego'nun, İkinci Paylaşım Savaşı sırasında, Fransa'nın Naziler tarafından işgal edilmesine karşı çıkan hareketlerin gerçekleştirdiği ortak eylemler olan ve "Fransız Direnişi" olarak bilinen başkaldırı sırasında ölmesi, onun yakasını bırakmamakta, ona rahat vermemektedir. Romanın ilerleyen bölümlerinde, Nadiane'in Henri ile ilişkisi olacak ve daha sonra Henri ile evlenip, ondan bir çocuk dünyaya getirecek.

Lewis Borgan karakteri, gerçekte, kitabın da atfedildiği, Amerikalı yazar Nelson Algren'dir. Amerikalı bir yazar olan Lewis, Anne'in uzun süre aşk yaşadığı sevgilisidir.

Scriassine karakteri ise, çok yönlü Macar asıllı yazar David Cesarani'dir.

Uzun süre eskimeyecek…

Beauvoir'in, Amerikalı yazar Nelson Algren'le yaşadığı, çok tutkulu bir aşktır. Kitapta, Anne'in, kendisinden yaşça küçük olan Lewis Borgan'la yaşadığı tensel hazzı ve tutkuyu görebiliyorsunuz. Zaten gerçek hayatta da, Beauvoir, Nelson Algren ile tanışana kadar, hiç orgazm olmadığını söylemişti. Algren ve Beauvoir, 1947 yılında, Beauvoir'in bir konferans için Amerika'ya gittiği sırada tanışır. Beauvoir, Algren ile ilişkileri boyunca, ona 300 mektup gönderir. "Mandarinler" romanı ise, Algren ve Beauvoir'i ayırır. Algren, "Mandarinler" romanının, özel hayatını çok fazla ifşa ettiğini öne sürerek, Beauvoir'a öfkelenir ve ilişkilerini sonlandırır. Sürükleyici bir dram ve ilgi çekici politik öğeler barındıran bu roman, yalnızca bunlarla kalmıyor; bir kadının, iç dünyasındaki arzularla kamusal yaşamı arasında kalışının duygusal serüvenini de ele alıyor. Dahası, bu kadının etrafında dönen başka aşkları da, aynı heyecanla okuyucuya sunuyor. Çok "okunası" bir roman olan bu kitap, pek çok noktada "politik" diyebileceğimiz, asla sıkıcılaşmayan ve yavaşlamayan, uzun süre de "eskimeyecek" bir çalışma.

Kaynakça:

http://www.nytimes.com/

Simone De Beauvouir, "Mandarinler", İmge Kitabevi Yayınları, 1954

Akamas

Besim Baysal
besimbaysal@gmail.com

Panikos Hrisantu'nun Kıbrıslı bir aşkı anlattığı filmidir Akamas. Film aslında Kıbrıs'tan bir destanın -gerçek bir hikayeden yaratılan bir aşk destanının- yönetmen tarafından beyazperdeye yansıtılmasıdır. Kıbrıs'ın yakın tarihinin kısa bir özeti gibidir bu destan... Ayrıca adanın halklarının yakınlığı ile uzaklığının, aşkının ve nefretinin bir yansıması filmin içinden sembollerle derin bir ifadesi yer almaktadır.

Bir "tragudyanın" dillerden dile, ağızdan ağıza anlatımı bu destansı yaşamlarda kendini ifade etmektedir. Zaten filmin başrol oyuncularından Mihailis Terlikkas filmdeki rolü itibarıyla hikayeyi aktaran olmasının dışında Kaputili (şimdiki Kalkanlı) bir meşhur "tragudya ve çatisto" sanatçısıdır. Kıbrıslı Türklerde, Aynalı'nın ölümü ile son bulan mani ve destan anlatıcılığının Kıbrıslı Elen halkının içinde en son temsilcilerinden biridir Terlikkas...

Filmin hikayesine gelince; dağlarda yaşayan yoksul bir Kıbrıslı Türk çobanın Ömer'in çocukluk aşkı olan Kıbrıslı Elen kızla Rodhu'yla macerası Kıbrıs'taki siyasi gelişmelerle birlikte seyrederken sonucu itibarıyla çok farklı bir rota çizecektir.

Öncelikle filmin adının ilham alındığı Akama'dan bahsetmek uygun olabilir. Akama; Kıbrıs'ta Karpaz, Dillirga, Mesarya, Solya gibi coğrafi bölgelerden birinin ismidir. Siyasi anlamda kazalara bölünen Kıbrıs'ta Akama, Baf kazasına bağlı bir bölgedir. Bu bölgede, hala insan eli değmemiş bir bitki örtüsü ve canlı yaşamı devam etmektedir. Turizm bölgeleri Akama'nın etrafını vahşice sarmaya devam etse de tarihi ve doğal yapısı güneydeki devletin doğal park kararı hala geçerliliğini koruduğundan insanlar tarafından tahrip edilememiştir.

Filmin konusu da çekildiği sahneler de genelde bu bölgede geçtiği için seyir zevki inanılmaz bir hal almaktadır. Yönetmen Panikos Hrisantu'yu Kıbrıslı Türkler; daha önceden Niyazi Kızılyürek ile birlikte çektiği ve kuzeyde bir dönem gösterimi yasaklanan Duvarımız filmi ile tanımaktadırlar. Bu muhalif yapısını yaşamak zorunda kaldığı Kıbrıs'ın güneyinde de gösteren yönetmen Panikos Hrisantu, 2006 yılında çektiği Akamas filmi ile Elen milliyetçiliğinin büyük tepkisini çekmiştir. Filmine konu olarak Kıbrıslı Türk Ömer ve Kıbrıslı Elen Rodhu'nun aşkını senoryolaştıran Panikos Hrisantu, bu aşkı Kıbrıs'ın siyasi olarak fırtınalı yılları denebilecek 1950'lerden 1970'lere kadar yoğunlaştırmıştır. Ayrıca bir sahnesinde EOKA'nın kilisede gerçekleştirdiği bir infazı da kullanınca devletten de alması gereken katkıyı alamamıştır. Sahneyi çıkarması ve daha sonra Venedik Film Festivali'ne filmini yollayabileceği telkinine rağmen bu sansür girişimini reddi, "EOKA'nın masum insanları da öldürdüğünün tartışılması gerektiğini" açıklayarak duruşunu resmileştirmiştir.

Bu dik duruşunun ardından devletin katkısı ortadan kalktığı gibi filmini Venedik Film Festivali'ne kendi imkanları ile yollayarak daha büyük bir borcun içene girdiği söylenmektedir. Film dünyanın birçok yerinden beğeni ve taktir getirdiyse de Kıbrıslı Elen liderliğinin filmin Kıbrıs gösterimlerini sansürlemesi ve birçok gösterimini engellemesi ayrıca dikkate değer bir durumdur.

Yönetmen Değirmenlik ya da Kıbrıslı Elenlerin söyleyişi ile Kythrea doğumlu olmasının yanında doğup büyüdüğü bu bölgeden öğrendiği EOKA'nın ilişkilerini ve eylemlerini filmi Akamas'a da yansıtmıştır. Yönetmen film için şu aşağıdaki yorumu yapmıştır:

"Hikâye bir bilgi süreci gibi bir çemberde ilerler. Akama bir semboldür. Doğal güzelliğiyle eşsiz bir yarımadadır. Bu filmin ana karakterleri, Kıbrıs masum dönemini hâlâ yaşarken birbirlerine bağlanırlar. Ama onlar için, arkadaşlıkları ve beraberlikleri olmaksızın bir yerde yaşamaya zorlanmak, o yeri bir sürgün yeri kılmıştır. Düşlerini, mutluluklarını ayrı ayrı başka insanların arasında yaşayarak bulmak isterler. Ancak bu onlara sürgünün insanlar arasında da yaşandığını keşfettirecektir. Bu sürgün ise hayattaki en acı şeydir."

Kıbrıs'ın barış ve kardeşlik içinde bir ada olması ve tüm aşkların sınırlar, gözyaşı ve düşmanlık olmadan yaşanması en az yönetmen kadar bizim de sevdamızdır. Bu sevda masalının gerçek bir hikayeden yola çıkılarak senoryolaştırılması ve filme çekilmesi tüm Kıbrıslılara örnek olması açısından değerli bir çalışmadır. Sinemanın yeterli değeri görmediği, film çekmek için çok yüksek meblağların ihtiyaç olduğu ülkemizde Panikos Hrisantu tüm güçlükleri alt etmiş hem Kıbrıslı Elen hem de Kıbrıslı Türk oyuncuları biraraya getirerek bir Kıbrıs şaheseri yaratmıştır. Sinema aşkını da, Kıbrıs aşkını da; bir aşk hikayesinde biraraya getirmiştir.

Bizim Büyük Çaresizliğimiz

Yılmaz Duru
yyılmazd@lycos.com

"Yürüyordum, kendi kendime büyük sözler söyleyerek kalabalığın içinde yürüyordum. özgürlüğün kimse tarafından sevilmemeyi göze almak olduğunu söylüyordum. Ne büyük söz!"

Konu aşk olunca, başlıkta da çaresizliği görünce eminim akla imkansız bir aşkın kavuşamamak üzerinden cereyan eden hikayesi akıllara geliyor. Ben de filmi izlemeden once öyle düşünmüştüm. Seyfi Teoman'ın yönetmenliğini yaptığı Barış Bıçakçı'nın aynı isimli romanından uyarlanmış bir film "Bizim Büyük Çaresizliğimiz". Kitabın önce okunması daha iyi olurdu sanırım, ama eğer elinizde kitap yoksa filmi izlemek için beklemeyin. Filmi izleyin, sonra kitabı da mutlaka okuyun. Unutmadan söyleyelim; filme başlamadan çayı demleyin, içiyorsanız sigara hazırda beklesin.

Ankara'nın gri, sessiz ve sıkıcı yaşamını, Çetin ve Ender'in tüm ezberlerimizi bozan, zihinlerde arkadaşlığa ve dostluğa dair oluşturduğumuz tüm kalıpları sarsan ilişkisiyle beraber izliyoruz bu filmde. İlk dakikadan itibaren hikaye Ankara'da geçmese bir şeyler eksik kalacakmış hissi yerleşiyor insana.İki adamın arasındaki dostluğu anlatmaya çalışırken Ankara karşıtlık olarak duruyor. Tüm sıkıcılığının ve renksizliğinin içinde huzurlu iki adamı ve birbirlerine duydukları aşkı besliyor sanki Ankara.

Çetin ve Ender aynı evi paylaşan, beraber yemek yapmaktan zevk alan ve Ender'in tanımıyla birbirlerine aşık iki adam. Birbirlerine aşık iki adam dediğimizde akla ilk gelenin ne olduğunu tahmin edebiliyorum. Aşkı o kadar dar bir alana sıkıştırdık ki bir erkeğin bir başka erkeğe olan aşkını bir anda kavramamız kolay olmuyor. Ender de Çetin'le olan dostluğunu Nihal'e anlatırken bunun önlemini alıyor zaten:

"Çetin'le bizimkisi başka, bizimkisi bir tür aşktı. Ya tabi, aşık olduğumuz kızlar da vardı ama, kız arkadaşlarımız yoktu".

…

Çetin ve Ender'in Ankara'daki yaşamları,ailesini bir kazada kaybeden ortak arkadaşları Fikret'in kız kardeşine evlerini açmalarıyla başka bir boyut kazanıyor. Nihal aslında filmin başından itibaren evde. Ama nedense filmin ilk yarısında insan Çetin ve Ender'in yaşadığı dostluğu anlamaya çalışırken, Nihal'i unutuveriyor. Ve bir süre sonrazaten alışık olmadığımız bu dostluğu bozacak olan insanın Nihal olabileceğini düşünmeye başlıyor. Çünkü alışık olduğumuz hikaye bu: İki adamın dostluğu bozulsa bozulsa bir kız yüzünden bozulur!

Tam filmi çözdüm derken, Çetin ve Ender sanki seni duymuş gibi oturdukları rakı sofrasında Nihal'e aşık olduklarını birbirlerine söylüyorlar. Hemen bahsedilen "büyük çaresizlik" buymuş diyorsun. İki aşık adam ve bir kız…

Çaaat! Ve film ikinci tokatı vuruyor yüzünüze. Hem iki adamın dostluğunu hem de aşkın tüm diğer duygulardan arınarak yaşanabileceğini öyle sakin öyle naif yüzünüze vuruyor ki, ilk başta hazır tuttuğunuz sigaradan bir tane daha yakıyorsunuz. Çetin ve Ender aşık oldukları kızı hepimizin yaptığı gibi en yakın arkadaşlarına anlatmaya başlıyorlar ve aralarında şu diyalog geçiyor denize girmeye hazırlanırken:

-Ender: "Abi?"
-Çetin: "Hı?"
-Ender: "Hatırlıyor musun lisede aynı kıza aşık olma hayali kurduğumuzu?"
-Çetin: "Hı hı".
-Ender: "Senin şu Burçin'e ben de aşık olayım diye çok sıkmıştım kendimi".
-Ender: "Şimdi bu hayalin yıllar sonra gerçekleşmesi şerefine, haydi buyrun denize".

Filmin içeriği ile ilgili daha fazla şey söyleyip seyir zevkini kaçırmak istemem. Bu kadarı bile fazla olduysa şimdiden özür dilerim. Son olarak söylenmesi gereken "Bizim Büyük Çaresizliğimiz" tek ve büyük bir çaresizliği anlatmıyor aslında. Filmi izlerken birçok boşluğu sizin doldurmanız gerekiyor. Dost dediklerimizle kurduğumuz ilişkiden, aşkı tanımlarken ve yaşarken girdiğimiz kılıklara kadar birçok yaşanmışlığı tekrar sorgulayabilmemizin önünü açıyor bu film. Tabi bir süreliğine yarattığı donukluğu ve durgunluğu üzerinizden attıktan sonra.

İyi seyirler.

…"Kötü olduğumuzda en fazla susarız biz, birbirimize bakmayız. Karpuz yeriz.

Devrime Yazılan Yeni Türkü: “La Nueva Truva”

“Hep kalpten söylendiğinde, görmenin heyecanını hissetmek için tetikte ol çünkü bu gitar yaşlanmayan gitardır.” La Canción de la Trova, Silvio Rodriguez, 1967.

İsmail Özuçar
smile_ozucar@hotmail.com

Kübalı yazar ve düşünür Jorge Manach, 1934 yılında kaleme aldığı bir yazısında*, “Gerçek bir devrim ki kendisi etkin ve hala gerçekleştirilecek olandır, kültürel anlamda yapısal bir araç olarak yeni anlatım yollarına başvurur” demişti.

Küba Devrimi’nin müzik alanındaki yansımalarına baktığımızda şimdiye kadar gördüğümüz başka hiçbir sanatsal form ile karşılaştırılamayacak bir hareketten söz etmek mümkün: Yeni Trova Hareketi.

Yeni Trova Hareketi devrimin politik ve estetik mesajlarını ada geneline ve ada sınırları dışına çıkıp evrensel boyuta taşımıştır. Yeni Trova’nın, seksenlerde küçük marketlerde sıraya girmiş yüzlerce ürünün aksine insanlara aşkı, devrimi ve toplumsal bilinci ustaca sunduğunu görürüz.

Burjuva yayınlara baktığımızda, Yeni Trova Hareketi’nin geleneksel Küba Trova’sının politize edilmiş hali veya Latin Amerika’da doğan yeni bir akım olduğu söylenir. Oysa ki Yeni Trova sanatçının kendisini ifade etmekte özgür olduğu, her tarzda söylenebilen, ideolojik olarak Küba Devrimiyle bağdaşan bir harekettir. Hareketin barındırdığı müzikal formlar arasında “ballad” en sık görülen türdür. Bunun sebebi, balladların form olarak esnek bir yapıya sahip olması, böylece şarkı sözlerine göre adapte edilebilmesidir.

Protest Müzik adıyla tanıdığımız enternasyonel müziğin temsilcileri arasında ABD’de Joan Baez ve Bob Dylan, Şili’de Violeta Parra ve Victor Jara, Arjantin’de Mercedes Sosa, Meksika’da Oscar Chávez ve Amparo Ochoa, Porto Riko’da Roy Brown ve İspanya’da Joan Manuel Serrat ile Luis Llac sayılmaktadır. Küba’da Yeni Trova, Latin Amerika’da Yeni Şarkı (Nueva Canción) adını almıştır.

Yeni Trova Hareketi yenidir çünkü müzikal alanda estetik ve tematik buluşlara imza atmıştır. Şarkı sözlerinin günlük hayatın bayağılığından uzaklaşıp değişim, sosyal adalet, eşitsizlik, sömürü, cinsiyet ayrımcılığı ve ırkçılık gibi güncel mücadele başlıklarına

yoğunlaştığı gözlenir. Buradan da anlaşılacağı gibi Yeni Trova, her dönemde insanların dertlerini estetik bir biçimde anlatma sanatı olarak ortaya çıkmıştır.

Kübalı şair Victor Casaus’un dediği gibi; “Yeni Trova daha iyi bir hayat için daha iyi bir bilinç veriyordu.”

Müzikal açıdan baktığımızda çoğunlukla geleneksel melodilerin yeniden yorumlanıp modernize edildiğini ve yeni tarzlarla birleştirildiğini görürüz. Bununla birlikte Yeni Trova, Yeni Şarkı Hareketi’nden farklı olarak Sosyalist Küba’ya ait bir harekettir. Küba için artık sosyal eşitsizlik ve politik tiranlık zamanları geçmişte kalmıştır. Yeni Trova için esas olan bu toplumsal değişimdir.

Pablo Milanés’in 1985 tarihine kayıtlı “Günaydın Amerika” adlı parçasını örnek olarak gösterebiliriz:

“Etrafımızdaki her şeyin değiştiğini hissediyorum
Alınan nefesin açıldığını
Kalbimin ağlayışını derinleştiren
Bu bölgeye doğru.
Yeni bir şarkı fısıldayarak uyandım
Ve pencerem güneş dolu
Gerçeği ve nedeni arıyorum
Duygu ile yüklü.
(...)
Benim Amerikam
Burada hayat büyüyecek.
Onurun birliği
Bir defada özgürlüğü yaratacak.
Kolombiya, Ekvador, Uruguay, Venezuela, Arjantin
daha iyisi için büyüdüler.
(...)”

feminist iz

“Aşk” Değil Kadın Cinayeti

Aşk ile şiddet ve şiddetin son hali olan cinayet, özünde ne kadar birbirinden uzak kavramlar... Oysa gazetelerde sık sık görüyoruz “aşk cinayeti” haberlerini. Kocasından boşanmak isteyen bir eş, nişanlısından ayrılmaya çalışan bir genç, sevgilisinden ayrılıp yeni bir hayat kurmuş olan bir kadın kurban edilebiliyor cinnetli cinayetlere. Hem de başına “aşk” yaftası yapıştırılarak, “namus” kavramıyla meşrulaştırılarak, “ya benimsin ya kara toprağın” edebiyatı yapılarak... Bir kadının cenazesi, ağıtlarla, feryatlarla kaldırılıyor, suçlu, şayet kendini de öldürmediyse yargılanıyor ve hayat devam ediyor... Aslında adına “aşk cinayeti” denen şeyin politik bir cinayet olduğu ve devletin tüm kurumlarıyla bu cinayete yardım ve yataklık ettiği ise yeterince dillendirilemiyor.

Medyasından siyasi partisine, geleneklerinden tüketim kültürüne kadar her türlü araçla kadını metalaştıran bir sistemde yaşıyoruz. Ataerkil kapitalizm kadınları, üretimde yer alsalar bile yeniden üretimdeki rolleri gereği dört duvar arasına kapatıp ev köleliğine mahkum ediyor. Özel mülkiyet rejimi üzerinde yükselen toplumsal normlar ise ahlak ve namus adı altında kadınların yaşamını ve bedenini ipotek altına alıyor. Bu sistemin devamı için erkeğe de gücü, iktidarı ve malik olmayı yakıştıran, namusun ve ahlağın bekçiliği rolünü biçen kültürel yapı içerisinde, erkeğe ve sisteme itaat etmeyen kadın ölmeyi hak ediyor!

En temelde insanların yaşama hakkını güvence altına alması gereken devletin yasaması, yürütmesi, yargısı, polisi, kadına karşı şiddeti durdurmaya yönelik bütünlüklü herhangi bir önlem almıyor. Hatta çoğu zaman polisin ihmali sonucu şiddet, cinayete varabiliyor. Ülkemizde, şiddete uğrayan veya tehdit edilen kadınların sayısı hiç de az değilken, çekinmeden başvurabilecekleri bir kurum veya sığınma evi yok. Polise yapılan şikayetlerinse, genelde geçiştirildiğini, yeterince ciddiye alınıp önlem alınmadığını duyuyor, görüyoruz. Çağ dışı kalmış yasalar, sistem içi de olsa bir takım değişikliklerle kadınların lehine düzenlemeler getirebilecekken, erkek meclislerin hep daha mühim gündemleri oluyor. Ve “aşk” adına işlenen cinayetler, belki bugün belki yarın yeni bir kadının yaşama hakkını elinden alabiliyor.

Ülkemize son yıllarda dozu artırılarak şırınga edilen dinci ve gerici unsurlar, kadınları yoksullaştırarak aileye ve erkeğe mecbur bırakırken neoliberal politikalar da yeni kadın cinayetlerinin sinyallerini veriyor.

Öte yandan egemen medya kadın cinayetlerini, “namus”, “aşk”, gibi başlıklarla meşrulaştırmaktan, hatta magazinleştirerek şiddete yabancılaştırmaktan geri durmuyor. Zaten toplumca kabul gören namus ve ahlak kavramlarına vurgu yapılması, kadın cinayetlerini normalleştirme tehlikesi taşıyor. Karşılıksız aşk, ayrılma isteği, kıskançlık gibi nedenlerle ortaya çıkan cinayetlerde ise, aşk unsuru bir romantikleştirme aracına dönüşüyor, böylece cinayet daha az sorunlu(!) bir halde aktarılıyor. Hele ki öldürülen kadın, ailesinin, kocasının veya toplumun istemediği bir şey yapmışsa, ortada bir “yasak aşk” varsa, egemen medyanın hikayeleştirici dili neredeyse cinayeti

ilginç kılarak bir magazin haberine benzetebiliyor.

Kadın cinayetleri, münferit cinnet vakaları değil, ataerkil zihniyetin namus, aşk, aile vb. adlar altında kadın bedeni üzerinde hâkimiyet kurmasıyla doğrudan bağlantılıdır. Bu şiddetin temelindeki ataerkil yapı sürdükçe “aşk”, öldürmeye devam edecektir. Bu nedenle biz feministlere düşen, bir yandan sığınma evini, kadına yönelik şiddetle ilgili birimleri, şiddeti en ağır şekilde cezalandıran yasaları talep etmek iken diğer yandan ataerkil yapıyı tüm kurumlarıyla ve kültürel kodlarıyla birlikte alaşağı etmek için mücadele etmektir.

(Not: Yazının medya ile ilgili bölümünde, Feminisite’de yayınlanmış olan Elif Sakin, Kudret Çobanlı imzalı Medyada da Değişen Bir Şey Yok başlıklı yazıdan faydalanılmıştır.)

“...devrimci bir aşk ortaklığı nasıl kurulur diye düşünüyorum bazen. Ortaklık diyorum çünkü gerçek bir aşk için her iki tarafın da ortaya gelmesinin, ortaya çıkmasının önemli olduğuna inanıyorum. Devrimci olmalı diyorum çünkü her yeni güne başlarken kendini ve çevreni yeniden kuruyorsan aşkı da öyle kurarsın, kurmalısın gibi geliyor bana. Olmuş, bitmiş, sınırları belirlenmiş bir aşk dinamiğinden ziyade, günbegün yeniden belirlenen, şekillenen ve mücadele edilen bir zemin ortaklığıdır aşk. Şiddetini, zaman zaman mevcut koşulları zorlamasından, zaman zaman sınırları parçalayıp genişletmesinden, bu yolla çoğalmasından, çoğaltmasından alır. Güçlü bir başkaldırının tetiklediği olgunlaşma sürecinin aşka içkin olduğunu görmezden gelirsek, elimizde iktidarın belirlediği hayatı yaşama kılavuzlarından başka bir şey kalmıyor.”

Hilal Eyüpoğlu, Feminist Politika, Sayı 16

MEDYAYI İZLİYORUZ

Medyanın “Kayıp Şehir”leri

Aşk, sayısız tarifi olan tarifsiz bir duygudur. Bu yüzden yüzyıllardır nice şarkılara, filmlere, şiirlere esin kaynağı olmuştur. Günümüzde ise başta popüler kültür ve onun yarattığı sektörler, aşkı başka bir boyuta sürüklemiş ve piyasanın duruma el koymasıyla da, geçmiş kuşaklara kıyasla daha özgür yaşanan ancak daha vefasız ve tüketici aşklar ortaya çıkarmıştır.

Özellikle görsel medya; dizi, reklam, evlilik programları gibi izlenme oranı yüksek programlarla ya aşkın anlamının içini boşaltmakta ya da fazla anlamlar yükleyerek onu ulaşılamaz göstermektedir. Örneğin “Beni şu kadarcık sevsen yeter” sloganlı reklamla “tek taş” yani pırlanta bir yüzüğün ne kadar küçük ama maddi değerinin bir o kadar büyük olduğundan bahsedilmekte, aşk pahada yüksek bir yüzüğe indirgenmektedir. Evlilik programlarında “evin, araban var mı” tarzında sorular toplum tarafından normalleştirilirken, dizilerde yaratılan aşklar sadece cinselliğe indirgenerek reytingler artırılmaktadır. Magazin programları “uzatmalı sevgili” gibi laflarla ya da “ünlü yıldız kaçamak yaparken yakalandı” gibi biçimsiz, haber değeri olmayan haberlerle hem özel yaşama müdahale etmekte hem de izleyiciyi magazinsel bir yaşama özendirmektedir.

Geçen sezon televizyonda gösterilen, eski bir seks işçisi olan Aysel’in etrafında dönen olayları anlatan “Kayıp Şehir” isimli dizi, devlet otoriteleri tarafından zararlı bulunmuş olmalı ki finali beklenenin öncesinde gerçekleştirildi. Dizinin erkenden bitirilmesinin ardında belki de ilk kez bir travestinin günlük yaşamının gösterilmesi vardı. Belki de kadın cinayetlerinin bu kadar doğrudan gösterilmesi, belki de sevdiği siyahi adamın polis tarafından öldürülmesine neden olan annesine tavır alan kızın, evi terk edip bir yardım kuruluşuna taşınması. Belki de kürtaj olmaya giden bir kadının gösterilmesi ya da kadınların öldürülmesini protesto edenlerin polis tarafından yaka-paça götürülmesi. Belki de Aysel’in aşkının yayınlanması birilerini rahatsız ettiği içindir...

Popüler kültürün en tehlikeli araçlarından olan görsel medyada ırkçılığı, sadece cinselliğe indirgenen aşk dizilerini, haksızlıkları, ötekileştirmeleri reddediyoruz. Bunun yerine yüzeysel olmayan; sorgulayan, sorgulatan, haber, bilim ve sanat dolu, nitelikli bir medya istiyoruz.

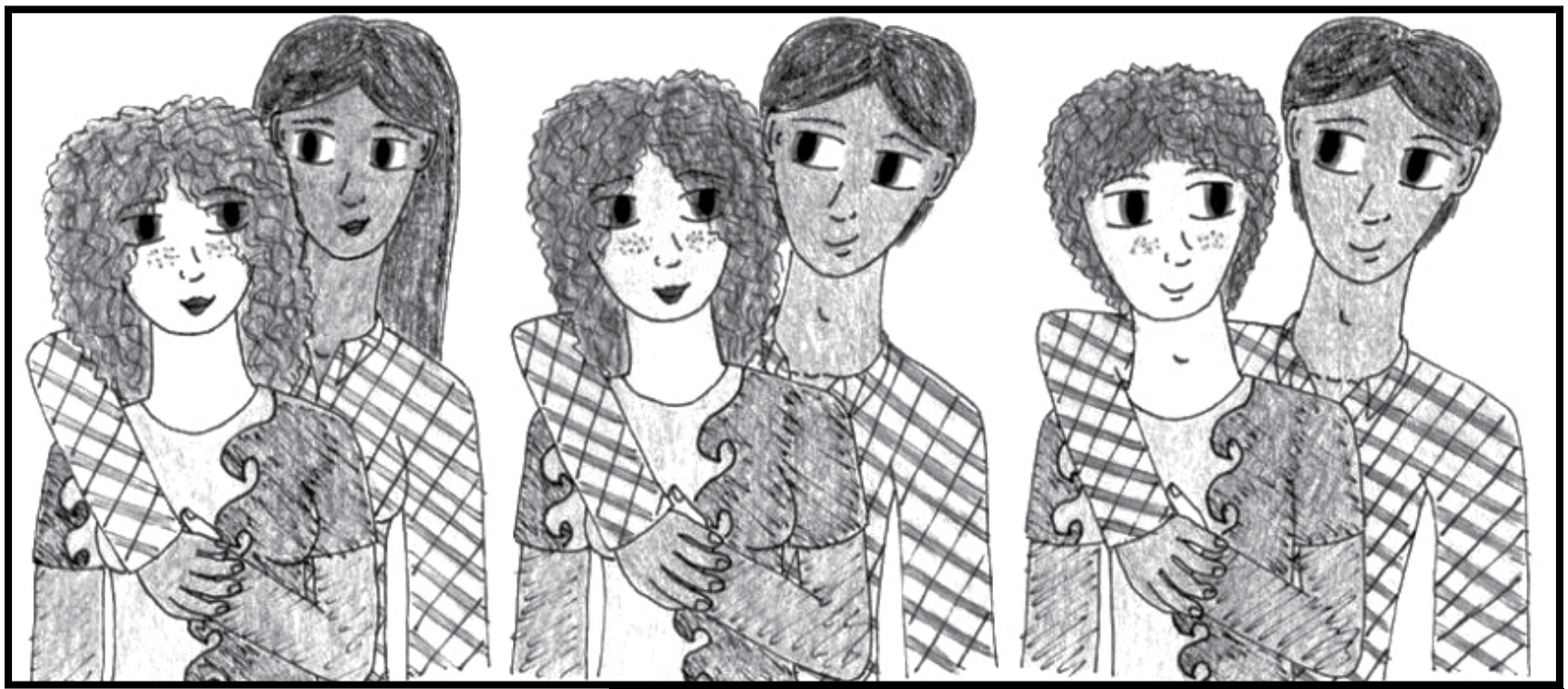

Yasaklayıcı toplumsal normlar ve baskılardan uzak, yaratıcı bir paylaşım olarak aşk mümkündür. Toplumsal cinsiyet rollerinden arındırılmış, cinsiyet tanımayan, kapitalist piyasanın süslerinden azade bir aşk mümkündür.

HAZIRLAYANLAR:
Zekiye Şentürkler, Şifa Alçıcıoğlu,
Pınar Piro, Nazen Şansal, Başak Önel

Liseliler ve Gezi Parkı Direnişi Hakkındaki Düşünceleri

Su Taşkın
97sutaskin@gmail.com

ALİ TANAY: Bence Gezi Parkı direnişi baştaki insanlara tepki göstermek için ateşleyici bir güç olmuştur. Devletin yaptığı hataların su yüzüne çıkmasına ve insanların gözlerinin açılmasına yardımcı olmuştur... Baştaki insanların insan hayatını önemsemediği göz önüne serildi ve baştakiler kabullenmeseler de yaptıkları gaddarlıktır. Bence Gezi Parkı Türkiye'yi sarsan ve birbirine kenetleyen bir güç oldu ve baştakilerin insanlara çektirdikleri eziyetten dolayi istifa etmek yerine yüzsüz bir şekilde hala daha suçlu o insanlarmis gibi konuşmaları bütün dünyanın onlara karşı bir tavır almasına sebep oldu. Sadece Türkiye'de değil bütün dünyadaki insanların tepkisini çekip onları bu olay karşısında tek yürek yaptı.

İSMİNİ VERMEK İSTEMEYEN LİSELİ(1): Gezi Direnişi, apolitik diye bilinen ve tanımlanan 90'lı kuşağın "biz de varız" demesi sonucu hiç beklenmedik bir anda umut ışığı oldu. Gençler güçlerini, yapabileceklerinin bağırdıklarında seslerinin duyulacağının farkına vardılar. O yüzden artık meydanalarda 90'lılar da var.

ASYA SİNE: Direnişi her liseli gibi desteklerim tabi ki. İnsanlara da büyük haksizliklar yaşattiklarini falan düşünürüm, işkence çeken çok insan var sonuçta.

İSMİNİ VERMEK İSTEMEYEN LİSELİ(2): Herkese, biraraya gelince ne kadar kuvvetli bir topluluk olunabileceğini gösterdi bence bu direniş.Tamamen ayrı düşünceleri savunan insanların sırt sırta verip de beraber yürümeleri, aynı şeyi savunmalari her zaman görülebilecek bir şey değil sonuçta.

YAĞMUR TÜRKMEN: Gezi Parkı olayları Taksim'deki Gezi Parkı'nın yok edilmesi ve yerine bir alışveriş merkezi yapılması kararının çıkmasıyla başlamıştır. Birçok insan bunun gerçekleşmemesi için farklı eylemlerde bulunmuştur. Daha sonra giderek artan katılımcılar ile birçok yere sıçramış, farklı bir boyut kazanmış ve halen günümüzde de devam etmektedir.

TÜNAY BALCI: Gaz bombalarının kullanılmasına karşıyım çünkü bence bu sokakta direnen insanları bir o kadar daha kışkırtır. Bence Gezi Parkı direnişi üç ağaç meselesi değildir ve hiçbir zaman da olmamıştır. İnsanlar artık daha fazla dayanamadı Tayyip'in ülkede yapamaya çalıştığı gereksiz değişikliklere. Hayatını kaybeden insanlar sonuna kadar dayandı direndi tehlikeyi bilmelerine rağmen kimse geri çekimedi. Bizim de onlar icin direnmeye devam etmemiz lazım.

İSMİNİ VERMEK İSTEMEYEN LİSELİ: Gezi Parkı eylemleri başladığı ilk günden bütün dünyaya bir virüs gibi hızlıca yayıldı. Aslında bakarsanız olay "iki ağacın kesilmesi" değildi. Olay AKP hükümetinin "ben yaparım, beni halk seçti bana karışamasınız, siz kimsiniz" tavrı üzerine idi. AKP hükümetini bu hale getiren ana muhalef görevini büyük bir "rezillik" ile yürütmesidir. Bu olaylarda iktidar AKP ne kadar suçlu ise ana muhalefet CHP de o kadar suçludur. Gelgelelim Park alanına neden "shopping mall" yapılmak istensin. Cevap basit, mahkeme kararı ile AKP'nin hazineden aldığı katkının kesildiğinden dolayi gelirlerini bu tip yatirimlarindan kazaniyor ve buna kimse bir şey deyemiyor. Gezi olayi artık baskıların son noktasiydi ve bütün halk artık isyan etti. Genç kesimden tut emeklisine herkes oradaydi. Eylemcilerin kullandığı silah mizah o kadar tehlikeliydi ki TOMA ve biber gazı ile polis mudahele etmek zorunda kaldı ve bu bir cok can kaybının yasanmasına sebep oldu. Hiç bir şey insan hayatindan onemli değildir ne olursa olsun ama bu konuda en uygun terim bence irkçilik var diye insanlar asla mucadeleden vazgeçmedi. Uzun lafın kisasi, Gezi olaylari topluma ve hükümete iyi bir mesaj vermistir.

YEŞİM ZAİM: Bence bu Gezi Parkı olayı insanların ne kadar söz haklarının olmadığını ve hükümetin onların fikrini almadan pek çok şeyi yaptıklarının göstergesidir. Bu olaya tepki göstermeleri iyi oldu çünkü böylelikle farkındalık yarattılar ve ancak böyle bir değişiklik olabilirdi. Protesto ettikleri şekil de gayet şiddetsiz ve insani bir yoldu ve polisin öyle aşırı bir tepki vermesi yanlış ve gereksizdi, durumun sadece daha kotu hale gelmesine neden oldu.

SİS ASİLSOY: Tayyip'in oradaki ağaçları kesmek istemesi uzerine bir grup genç orda eylem yaptı fakat onların amacı agaçlarını kestırmemekti ve Tayyip gereksiz bir müdahale ile biber gazina baş vurarak saldırıyı başlattı bunu gören halk bence; bu kadari da fazla diyerek bardağı taşıran son damlanin Gezi Parkı'na müdahale olduğunu düşündü. Biz bu eylemlerde eşcinselini kemalistini solcusunu sagcısını ve takım taraftarlarını el ele birbirini korurken gördükten sonra Tayyip'in gerçekten büyük bir sorun olduğunu bir kez daha anladık.

CHRİSTİNE GEUKDJİAN: Olayı tek taraflı dinlemişken hiçbir şeyi tam anlamıyla yargılayamam fakat Erdoğan'ı dıştan bakan biri olarak anlayabilirim. AVM için aşırısıyla sabırsız ama asıl soru şu: "Tek çözüm orantısız güç kullanmak mıydı? Insanları ikna etmenin başka barışcıl yolları yok muydu? Eger varsa neden suçsuz masum insanlara orantısız güç kullanıldı? Eğer geçerli gerekçelere dayanmayan bir güç uygulanmışsa bence yanlıstır.

DEHAN ÇELİKTAŞ: Ben Gezi Parkı direnişini yürekten destekliyorum. Bana göre bardağı taşıran son damla oldu ve mesele hiçbir zaman üç ağaç meselesi olmadı. Bu halk baskıcı AKP hükümetine isyan etti. Bence bu baskılar insanları daha da motive etti ve direnmeye devam ettiler. Her yer taksim her yer direniş!

BUSE YEL BEKTAŞ: Gezi Parkı'ndaki ağaçlar gereksiz bir AVM için kesilmeyecek kadar değerlidir ve o parka zarar vermeye çalışanlar, karşılarında bu milletin gerçek evlatlarını bulurlar. Bu direnişi sonuna kadar destekliyorum. Olanların suçluları AKP partizanları kadar olaylardan bihaber, hiçbir şey umurunda olmayan insanlardır, bu ülke onlar yüzünden de bu haldedir.

Tanrı ve Aşk

"Beden bakımından ondan uzağız ama; Cansız bedensiz ikimiz de bir nuruz; İster O'nu gör, ister beni... Ey arayan kişi! Ben O'yum, O da ben" (Mevlana).

Mustafa Batak
mustafabatak91@gmail.com

Yukarıdaki sözler Mevlana'ya aittir. Mevlana bu sözleri, ilişkileri tarih sayfalarına konu olan Şems Tebriz'e (Muhammed Şemsettin) ithaf etmiştir. Şems Tebriz ise yani Muhammed Şemsettin, Tanrı aşığı ve mana ehli olarak bilinen, henüz gençlik yıllarında farklı vasıflarıyla yaratıldığı iddia edilerek, coşkun hareketi, duygu ve düşünceleri ile zamanın değerini aştığı söylenen bir kişidir. Özellikle gençlik yılları itibariyle Tanrıya olan tutkusu ile bilinen Şems, kendisinin sahip olduğu özellikleri anlayana kadar herkesi kendisi gibi kabul etmiştir. Daha sonra bu farkı görmesiyle birlikte kendisine farklı bir yol çizerek, Arap edebiyatı ve filolojisine yönelip, bu alanda kendisini geliştirerek diyar diyar dolaşmaya başlamıştır. Dolaştığı hemen her yerde kendisini olgunlaştırıp, sohbetine katlanabilecek bir şeyh, mürşit aradığı, hatta konuştuğu kişileri imtihan ederek kendisine en yakın insanı bu sayede bulmaya çalıştığı söylenmektedir. Uzun arayışların ardından, "iki denizin buluşması" olarak bilinen Mercül Bahreyn'de Mevlana ile karşılaşarak onunla iyi bir diyalog kurar. Ona sorular sorarak onu imtihan eden Şems, aldığı cevaplar neticesinde gönül dostuna kavuşur. Artık Tanrı'ya olan tutkusuyla birlikte saygıdeğer bir beraberlikleri vardır. Ancak bu beraberlik çok da uzun sürmez. Çevreden yükselen olumsuz sesler ve ardından gelen kıskançlık sonucu hakaretler baş göstermiştir. Söylentilerin giderek artmasının ardından, daha fazla buna katlanamayan Şems, Şam'a gitmek zorunda kalır. Bölge insanı, bu ayrılığı Mevlana'nın eskisi gibi kendilerine yoğunlaşacağı şekilde yorumlasa da beklentilerin aksine, Mevlana içine kapanarak iyice kopmuştur. Hal böyle olunca, yaptıklarından pişman olan halk, Mevlana'dan özür dileyerek Şems'i tekrar Konya'ya getirmek üzere yola koyulur. Mevlana'nın oğlu, Sultan Veled, Şam'a giderek Şems'i orada bulup, ondan özür dileyip geri dönmesi için yalvarır. Şems çok fazla direnmeyerek geri dönse de, kısa bir süre sonra benzer sesler yeniden yükseldiğinden ve kimseye söylemeyerek gizlice Konya'dan ayrılır. Farklı bir rivayete göre ise aralarında Mevlana'nın bir diğer oğlu Aladdin'in de yer aldığı yedi kişi tarafından öldürüldüğü söylenmektedir. Şems ve Mevlana içlerinde kopan fırtınalara göğüslerini siper ederek, Tanrı'ya olan aşklarıyla yanıp tutuşmuş, aşkı anlamış ve maddi dünya da bunu tatmanın hazzını yaşamışlardır. Yukarıdaki sözlerden de anlaşılacağı gibi Mevlana, Şems'i kendi iç dünyasına yerleştirip kendini onda bulduğunu bu sayede anlatmaya çalışmıştır. Şems-i Tebriz ise yaşadıklarını ve tutkusunu şu sözlerle ifade etmiştir.

''Senin baktığına herkes bakar, ama senin onda görebildiğini herkes göremez. Herkes âşık olabilir, ama hiç kimse senin gibi sevemez. Tek fark sensin. Seni özel kılan sevdiğin değil, sevgindir'' (Şems-i Tebriz). Bu kısaca değinilen hikâye, aslında bizlere birçok şey anlatıyor. Yaşadığımız tüm tutku, heyecan ve aşk gibi duygulanımlar bir "endüstri" şeklinde önümüze konularak çabucak tüketilme gayesi içerisinde bizlere sunuluyor. Sorgulamadan tamamen dogmatik bir şekilde ilerleyen Tanrı sevgisi, insanların duygularından beslenerek egemenlerin kar sofralarının mezeleri haline geliyor. Yaşamımızın tüm alanında karşımıza çıkan neo liberal politikaların ve muhafazakâr toplum yaratma girişiminin temel nedenlerinden biri de budur aslında. İnsanların samimi duygular içerisinde Tanrıya duyduğu sevgiyi kullanan egemenler, istediklerini yaptırabilmek için oluşturdukları uçurumun içerisine bizleri sürükleyerek, kendi iktidarlarını sağlama alma gayreti içine giriyorlar. Örneğin ülkemizde eğitime gerekli bütçe ayrılmazken külliye inşası tüm hızıyla devam ediyor. Sağlığa gerekli yatırımlar yapılmayarak geriletilirken, "TOMA" alımı veya yeni bir cami projesi gündeme alınıyor. Kısaca şunu belirtmeliyiz ki, duygularımızı ve yaşadıklarımızı özel ve nitelikli kılan, bize karşı yapılanlar değil, bize yapılanlara karşı gösterdiğimiz tepki ve durduğumuz yerdir. Paylaşım, dayanışma ve sosyal yapımızı bilimsel çalışma ile harmanlama yerine, körü körüne karanlık noktalara savrulma hedef haline getiriliyor. Egemenlerin önümüze koyduğu tanrı inancı yerine, vicdanlarımızın sesini dinlememiz, geleceğimizi ve dünyamızı sömürenlere karşı en etkili cevap olacaktır. Bugün, tanrı sevgisini gerekçe göstererek savaşı ve sömürüyü önümüze koyanlara karşı barışı ve kardeşliği savunmalı, gericiliği dayatanlara karşı bilimsel çalışmayı yaşatmalıyız.

Dünya Yalnız Bizim Değil

Celal Özkızan,
Nazen Şansal

Hayvanların, doğal ortamlarında doğal ömürlerince yaşaması gerektiğini ve insanların malı ya da eğlence malzemesi olmadıklarını savunan "hayvan özgürleşmesi" mücadelesinden ülkemizde hiç bahsedilemezken hayvan hakları konusunda da ciddi sıkıntılar yaşanmakta. Özellikle sokak hayvanlarına yaşam hakkı dahi tanınmamakta. Ne hükümetler ne de yerel yönetimler sokak hayvanlarıyla ilgili üzerlerine düşen görevleri yapmazken, polis de suç işlenmesine açıkça göz yummakta. "Hayvan Refahı" adı altında geçirilen ve eylemlerle bir miktar iyileştirilse bile hayvanları insanların "malı" olarak koruma altına aldığını iddia eden yasa da uygulanmamakta. Son günlerde gündeme gelen, Yakın Doğu Üniversitesi kampüsünde ve Omorfo'da sokak köpeklerinin öldürülmesi konusunda Sevimli Dostlar Derneği Başkanı Oya Demirsöz ve Omorfolu veteriner İsfendiyar Darbaz ile söyleştik.

Sokak hayvanlarına yapılan kötü muameleler ve bilhassa son dönemde gündeme gelen öldürülmeleriyle ilgili neler söylemek istersiniz?

Oya Demirsöz: Sokak hayvanlarımıza hiç hız kesmeden sürekli kötü muameleler ve öldürmeler devam ediyor. Vicdansız ve insanlıktan nasibi almayan insan geçinenler hayvanlarımızı dövüyor, zehirliyor ve öldürüyor. Bu hayvanlar sokakta olmayı, aç kalıp yaşam mücadelesi vermeyi kendileri tercih etmemiştir, böyle vicdansız insan geçinenler tarafından sokağa itilmişlerdir. Geçtiğimiz günlerde YDÜ'de yaşanan ve kampüs içerisinde serbest dolaşan, öğrenciler tarafından beslenen 28 tane köpeciğimizin öldürüldüğü ve çöpe atıldığı, bulunmamaları için de üzerlerinin çöplerle kapatıldığı ihbarını aldık. Bu, insanlığa hiç yakışmayan, çağ dışı bir katliam gerçekten. Veterinerlik Fakültesi açan bir üniversiteye hiç yakışmayan bir davranış, kınıyorum. Bu dünyada en az bizler kadar onların da yaşama hakkı vardır.

İsfendiyar Darbaz: Her ne şekilde ve ne sebeple olursa olsun sokak hayvanlarının katledilmesine kadar varacak kötü muameleler yapılması yanlış ve çağdışı uygulamalardır. Sokak hayvanlarının zararsız hale getirilip barındırılmaları ile ilgili olarak ülke genelinde çözümler üretmemiz gerekmektedir. Onların yaşama hakkı olduğunu unutmadan gerekli koşulları sağlamak hepimizin görevidir. Bu konuda toplum bilinci artırılıp farkındalık yaratılmalıdır. Özellikle yerel yönetimlerin, sivil toplum örgütleri ve halkla birlikte çağdaş ve hayvan hakları ile mevcut Hayvan Refahı Yasası'na uygun şekilde bu sorunu çözmesi gerekmektedir.

Sizce insanların duyarlılığı, yasalar ve uygulamada alınan tedbirler ne düzeyde?

Oya Demirsöz: Son çıkan Hayvan Refahı Yasası hayvan haklarımızı güzel korumaktadır ama yasayı takan yok. Polis ihbarların üzerine gitmiyor ve hiçbir dava neticelendirilmiyor. Birkaç dava bile neticelendirilip suçlular cezalandırılsa bundan sonra suç işleyecekler daha iyi düşünüp ona göre davranacaklardır. Herkese büyük görevler düşüyor, etrafta gördükleri olayları, hayvanlara kötü muamele, zehirleyip öldürme gibi, derhal görüntü alıp polise suç duyurusunda bulunulması gerekir. Polisimizin de ihbarları dikkate alıp olayı incelemeye alması ve neticelendirmesi gerekmektedir. Herkesi hayvanlarımıza karşı daha duyarlı olmaya davet ediyorum, onlar bizim can dostlarımızdırlar, unutmayalım.

İsfendiyar Darbaz: Hayvah Refahı Yasası geçmeden önce yerel yönetimler hayvanları itlaf ediyorlardı ama artık bu konuda uygulama yapma yetkileri yoktur. Ancak yasa uygulanmıyor. Yasa yürürlükte ama fiili olarak uygulanmıyor. Bu yasanın daha iyisi yapılabilir miydi ? Belki yapılabilirdi ama mevcut koşullarda bu yasa iyidir, yeter ki uygulansın. Bunun yanında, insanların hayvan hakları konusundaki duyarlılığı çok düşük, özellikle bizim bölgemizde. Lefkoşa'da hayvanseverler örgütlü olduğu için daha ciddi tepki verilebilir ama bizim bölgemizde böylesi bir örgütlenme yok. Yapılması gereken en önemli şeyler insanların duyarlılığını arttırmak, bunun yolu da eğitimden geçiyor. Eğitim müfredatlarında hayvan haklarına dair içerikler olmalı, ayrıca hayvan hakları örgütleri ve konuya duyarlı diğer örgütler girişimlerde bulunup okullarda seminerler düzenlemelidirler. Bunun yanında, yerel yönetimlere de sorumluluk düşüyor. Örneğin parklara su kapları konulabilir hayvanlar için, farkındalık kampanyaları başlatılabilir. En önemlisi ise hayvan barınağı. Ancak sırf barınak olsun diye hayvanları kötü koşullarda yaşatacak yerler olmamalı, çağdaş ve modern barınaklar kurulmalı. Böylece insanların kafasındaki tek çözüm olan "zehirleme" yöntemine de son verilmiş olur. Elbette sokakta çok köpek olması rahatsızlık verici olabilir, ama çözüm öldürmek değil, çağdaş ve modern barınaklar kurup hayvanlara orda yaşam alanı yaratmaktır.

Aşevi

Şifa Alçıcıoğlu
sifa_alcicioglu@yahoo.com

Gancelliyi açıp eve doğru yürüyünce; yağ tenekeleri içinden nazlı nazlı filizlenen mis çiçekleri, sıra sıra dizilen feslikanlar karşılardı sizi. Camlı ve demirli kapının kolunu çevirince evin en küçük odası olan aşevi çıkardı karşınıza. 1950'li yılların sonuydu. Artık aşevleri evin içerisinde kendine yer edinmeye başlamıştı. Sırrı, islimin başarısında gizliydi. Bu sayede evin bahçeye bakan kısmında küçük de olsa bir yeri vardı artık. Sonra gazla çalışan gaz ocakları girdi aşevlerine sonra elektrik… Ve aşevleri zamanla mutfaklara dönüştüler…

Eskiden Kıbrıs'ta mutfak yerine aşevi vardı. Aşevleri 1950'li yıllardan önce evin dışına inşa edilen bir bölmeydi. Türkçe kökenli bir kelime olan aşevi, yemek yapılan/hazırlanan ev anlamına gelmektedir. Evin dışında yapılmasının en önemli amacı, insanların ocak kullanmasıydı. Ocağın dumanının dışarı çıkması için damlara bağlanan borular da olsa, çalı ve odun ateşinden çıkan dumanlar, aşların kokularının eve dolmaması için uzunca bir zaman sündürmenin öte yanına inşa edildi aşevi. 1950'lerde aşevlerine islim girmesinin ardından yeni bir dönem başladı. Odunla yemek yapma işi sona erdi. İslimin 20 yıllık saltanatının ardından ise bugün kullandığımız gaz ocakları devreye girdi.

Aşevlerinde çamaşır yıkamak, özellikle de köylerde hellim yapmak amacıyla büyük kazanlar bulunurdu. O yüzden ocakların olduğu köşede yakacak odun ya da çalı çırpı için bir bölüm olurdu. Başka bir köşede ise ahşap ayaklar üzerine oturtulan su testileri bulunurdu. Bu testilerden hem su içmek hem de temizlik yapmak için yararlanılırdı. Testilerden daha büyük olan küpler de aşevinin işlevsel kullanılan bir başka eşyasıydı.

Deterjanların henüz var olmadığı o yıllarda kül önemli bir temizlik aracıydı. Hem çamaşır yıkarken hem de bulaşık yıkarken kullanılırdı. Küpün içine ocaktan alınan küller dökülürdü. Suyla birleşen kül suyun yumuşamasını ve sudaki kirecin dibe çökmesini sağlardı. Külün yarattığı mucize bulaşık yıkarken de varlığını gösterirdi, kimi zamansa bulaşıklar kepekle temizlenirdi. Çok kirli olan bulaşıklar için bugünlerde kullanılan "gap teli" yerine ıspaho (ip) kullanılırdı. Tel tel ayrılan ıspaho sayesinde bulaşıklar ovulurdu. "Gap" yıkama yeri bazen aşevlerinin içerisinde bazen dışarıda bulunurdu. Tekneler kocaman ve taştandı. Dışarıda kurulan teknelerde, atık su bahçeye giderdi. Gabıgacağı buz gibi eden kadınlar derin bir nefes alırdı.

Evlerde su şebekesi olmadığından kullanma suyu için tenekecilerden yaptırılan altında bir musluk bulunan tenekeler vardı. Mahalle çeşmesinden ya da temiz kuyulardan alınan su, tenekelere taşınır, evin işi bir güzel görülürdü.

Aşevlerinde mutfak eşyaları bulunurdu. Çocukların yetişemeyeceği yükseklikte raflar yapılırdı. Bu raflar kimi zaman alçı kimi zamansa tahtadan olurdu.Süslemeleri ise yapan ustanın takdirindeydi. Zeytinyağı, tuz, turşu, pekmez ve reçelleri sıralamak için raflar aşevinin duvarlarını süslerdi. Kadeyif sinileri, seleler-sestalar(paneri) da tepsi görevi görürler, en üst rafa yerleştirilirlerdi. Tavalar, tencereler, cezveler bir çivi yardımıyla salınırdı aşağılara. (İ)raf sisteminin ardından büfeler (dolaplar) boy göstermeye başladı aşevlerinde; bazen aşevinin içinde bazen de salonda yer alarak mutfak eşyalarının, çeyiz ve süs eşyalarının sergilenmesinde görkemli bir rolü üstlendiler.

Bir aşevi içerisinde tabakların konduğu duvara çakılmış uzunca bir tahta parçasından oluşan "tabaklık" olmazsa olmazdı. Aşevleri evlerden uzak bir bölmeyken orada yemek yenmezdi ve içinde yemek masası bulunmazdı. Evlerin içinde bulundukları dönemde ise kare-çekmeceli masalar girdi aşevlerine. Dört ayak üstünde yükselen bu masanın iki yanından çıkan çekmeceleri kaşık, bıçak ve pironu(çatal) koymak için yetişti imdada. İskemliler, hasırdan ve sıradandı, masayı kaplayan örtüsü ise muşambadandı.

Bunun yanında köylerde bulunan aşevlerinde ekmek teknesi, ekmek tahtası da olurdu. Yoğrulan hamurlar bahçede bulunan fırına verilir, gür gür yanan fırından çıkan ekmek, çörek, bulla kokuları sarardı her yanı. Böylece evin ekmek ihtiyacı karşılanırdı. Ekmek saklamak için "tabaca" denilen evin merteklerine asılan tahtalar kullanılırdı.

Elektriğin olmadığı o devirlerde gıda saklamak için çeşitli yollar vardı. Etler bozulmasın diye kendi yağında kızartılır ve "mağaza evi" denilen karanlık odalarda saklanırdı. Genellikle en serin yer olan tavana asılan dört bir yanı telle çevrili "tel dolaplar" da samarella, nor gibi besinlere ev sahipliği yapardı.

Kadınlar çok emek harcardı bu küçücük odalarda köylerde toprak tabanlı, şeherde mermerden. Bazen çamaşır, bazen yemek kaynardı kazanlarda. Bazen de bulaşık yıkanan taş tekne, çocuklara şenlikli bir yıkanma yeri olurdu.

Biz büyüdükçe aşevleri küçüldü, zamanla yok oldu.Nenemin dilinde fukara bir kelime kaldı…

Not: *Aşevinin tarihçesi okunan çeşitli araştırmalar ve o devri az ya da çok gören annelerimizden, nenelerimizden dinlenenlerle yazıya dökülmüştür.*

lyricus

Hazırlayan: Ali Şahin
aiossemeon@hotmail.com

Göğe Bakma Durağı

İkimiz birden sevinebiliriz göğe bakalım
Şu kaçamak ışıklardan şu şeker kamışlarından
Bebe dişlerinden güneşlerden yaban otlarından
Durmadan harcadığım şu gözlerimi al kurtar
Şu aranıp duran korkak ellerimi tut
Bu evleri atla bu evleri de bunları da
Göğe bakalım

Falanca durağa şimdi geliriz göğe bakalım
İnecek var deriz otobüs durur ineriz
Bu karanlık böyle iyi afferin Tanrıya
Herkes uyusun iyi oluyor hoşlanıyorum
Hırsızlar polisler açlar toklar uyusun
Herkes uyusun bir seni uyutmam bir de ben uyumam
Herkes yokken biz oluruz biz uyumayalım
Nasıl olsa sarhoşuz nasıl olsa öpüşürüz sokaklarda
Beni bırak göğe bakalım
Senin bu ellerinde ne var bilmiyorum göğe bakalım
Tuttukça güçleniyorum kalabalık oluyorum
Bu senin eski zaman gözlerin yalnız gibi ağaçlar gibi
Sularım ısınsın diye bakıyorum ısınıyor
Seni aldım bu sunturlu yere getirdim
Sayısız penceren vardı bir bir kapattım
Bana dönesin diye bir bir kapattım
Şimdi otobüs gelir biner gideriz
Dönmeyeceğimiz bir yer beğen başka türlüsü güç
Bir ellerin bir ellerim yeter belliyelim yetsin
Seni aldım bana ayırdım durma kendini hatırlat
Durma kendini hatırlat
Durma göğe bakalım

Turgut Uyar

Nereye Ey Güzel İnsanlar

bu şehirde kalırsak eğer
yaşamak bizi yaralar
buz gibi erir de dostluklar
aynalara bakmaz insanlar

bu meydanlar neler gördü
nelere şahit bu çınarlar
bu sevdadan kaçmak niye
nereye ey güzel insanlar

boşa mı geçti yıllar
boşuna mı yüründü yollar
ya bu acılar neler neler doğurdu
dostluklar söyle neyi karşılar
nereye ...?
nereye ...? ey güzel insanlar

elbet akan bütün sular
bir gün denize kavuşurlar
o güzel düşlü çocuklar
bu sevdayı hiç bırakmazlar

Hayrettin Horoz

Münevver'e Mektup Yazdım, Dedim Ki

Ağaçlar duruyor, eski sıralar ölmüş.
"Park Boris", "Hürriyet Parkı" olmuş
Sade seni düşündüm kestanenin altında
sade seni, yani Memed'i
sade seninle Memed'i, yani memleketi...

Nazım Hikmet Ran

Şiirlerinizi bize yollayın yayınlayalım. Sanat yalnız profesyoneller için değil, içinde coşku hisseden herkes içindir…

PARMAK İZİ

Ömer Tatlısu
otatlisu@gmail.com

Murphy Kanunu: İki sevgili adayından birini seçecekseniz, mutlaka yanlış olanı seçersiniz.

MİZAH CİDDİ BİR İŞTİR!

kktc Polis terfileri açıklanmasının ardındani terfi alan polislerin bir çoğu işkence ve şiddet olaylarında baş rolü çekenler olduğu anlaşıldı.

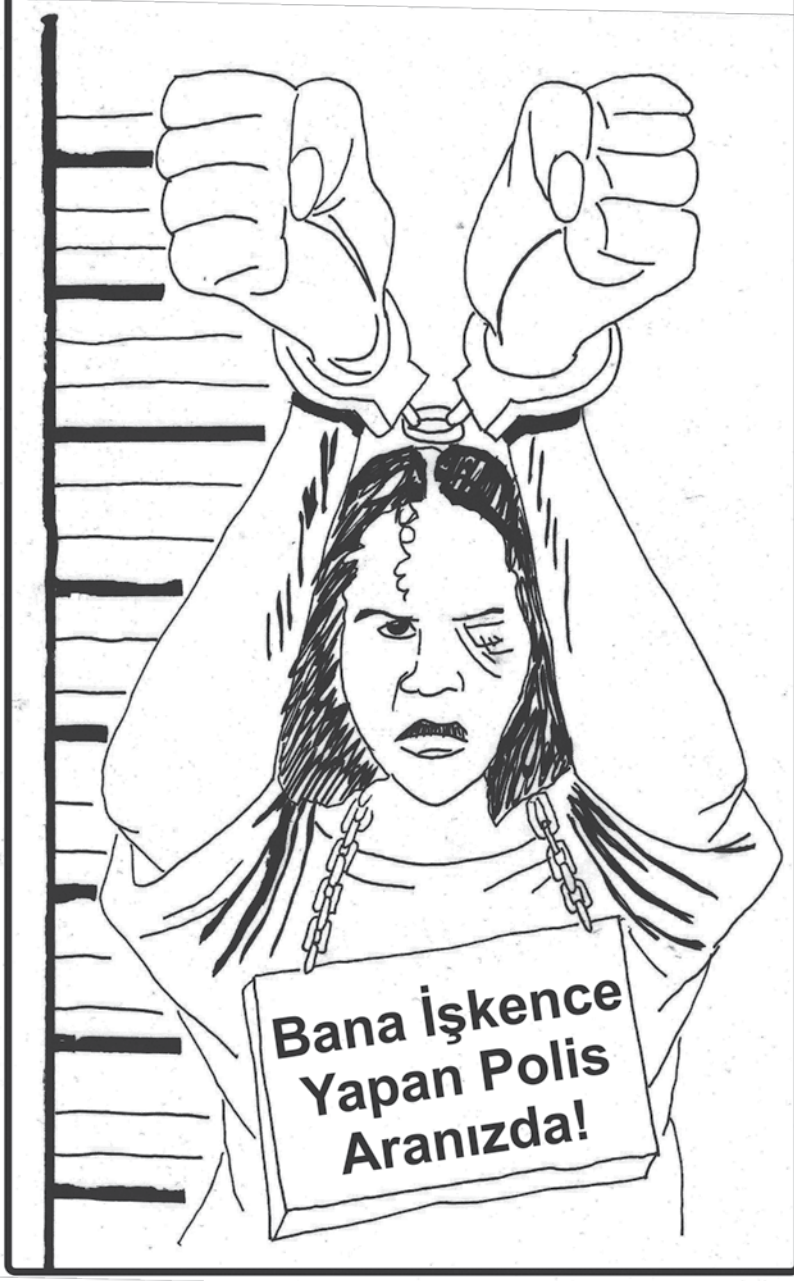

kktcde gerçekleştirilen erken genel seçimlerinin ardından, CTP ve DP hükümeti oluşturan iki parti oldu.

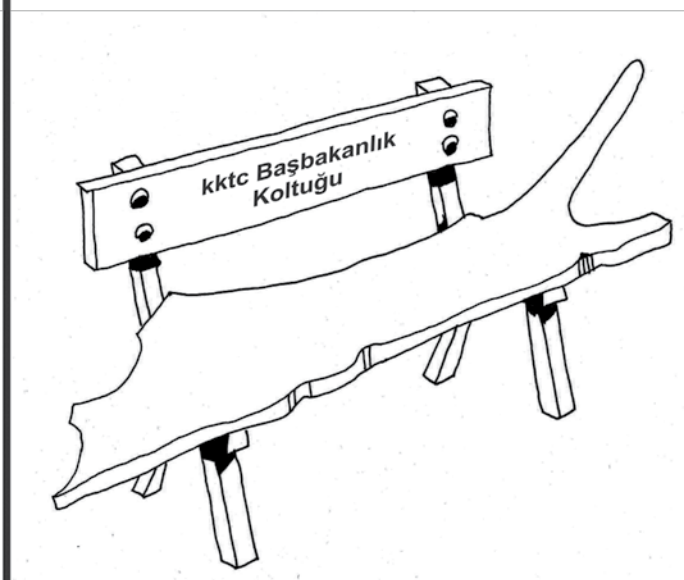

Suriye'de yaşanan iç savaşta kimyasal silah kullanıldığı gerekçesi ile Türkiye ve Emperyalist ülkeler Suriyeye müdahele etmenin eşiğinde. Kıbrıs Ağrotur üssü ise savaşın ana üssü olacağı idda edildi.

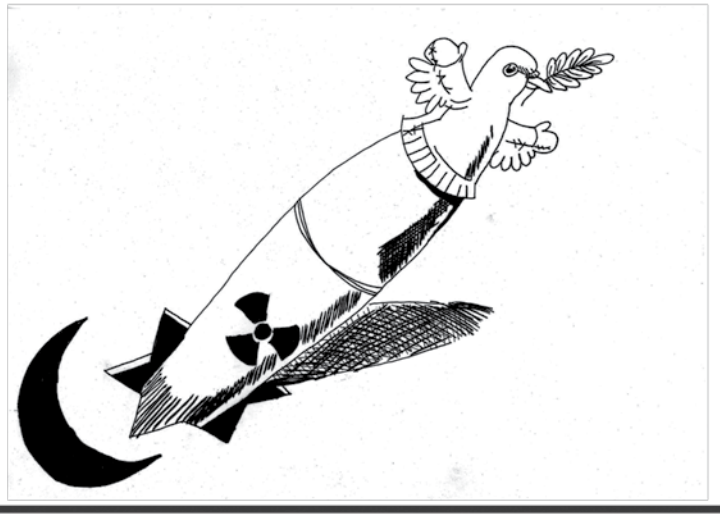

Gezi Direnişi sırasında ölen indan sayısı her geçen gün artıyor. Teyyip Faşizmi devam ediyor.

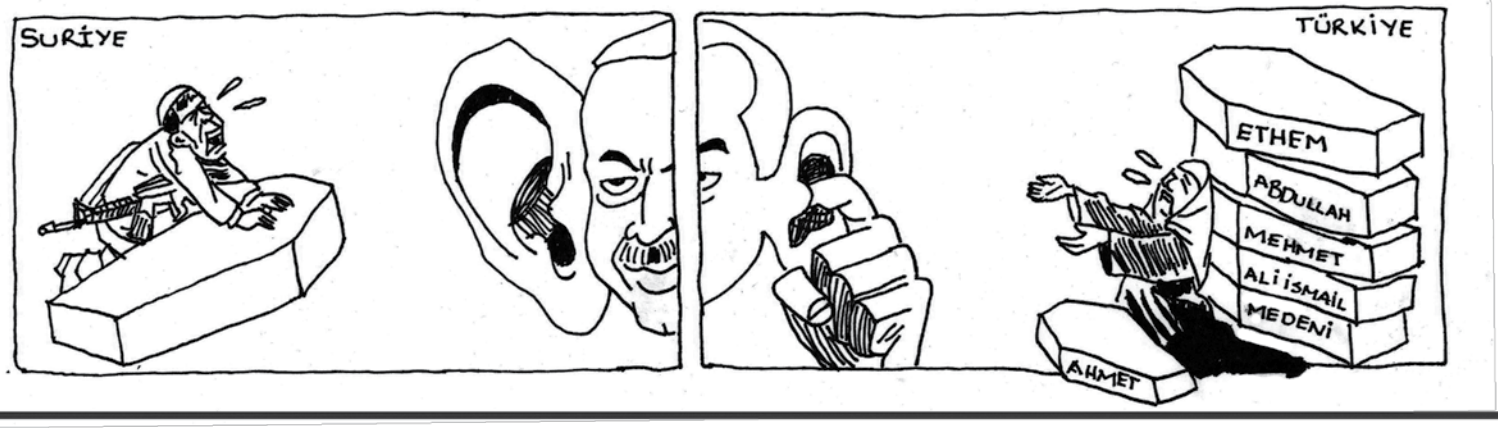

DÜNYANIN SON ÇİRKİN GÜNÜ

Gelecek güzel günlere inanıyorum,
dünyanın son çirkin gününün de geçeceğine.
Aşağıda ışıklı dünya, yukarıda ışıklı ay…
Güzel günlerin geleceğine inanınca
içimde kımıl kımıl kımıldıyor şiirler
içimden gürül gürül fışkırıyor şarkılar,
ışıl ışıl ışıldıyor bir vitray.

Ben bu şarkıları söyler geçerim,
inandığım şarkıları, umutlu şarkıları
söyler bırakır, bu dünyadan geçer giderim,
sonrası artık sizin bileceğiniz iş.
Arkamda bir ozan ses
arkamda bir hazin ses
ya bırakırım ya bırakmam.

Benden bu dünyaya ince bir çizgi
ya kalır, ya kalmaz,
kalırsa bir bu umutlu şarkılar kalır
inandığım bu umutlu şarkılar.
Bu dünyaya güzel günler gelince
ola ki bizim de mezarımızdan
dünyaya bir sevinç gülü yükselir.

Fikret Demirağ
(10.01.1940 - 28.11.2010)

Ustaya Saygıyla...